

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2954 — nočna 2954, 2954 in 2954

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7565.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENE

Nov način verskega boja

Kako je z vero v Rusiji? O tem se širijo zelo nasprotujoča si mnenja. Ni manjkalo glasov, ki so spričo okrožnice sedanjega odbora komunistične stranke z dne 15. marca 1930, ki je prepovedala nadaljnje zapiranje cerkva in žalitev verskega čustva — kakor tudi spričo znanega Vorošilovega nastopa proti brezbožni gonji v armadi, napovedovali iztrežitev sovjetov in izpremembo njihovega veri sovražnega stališča. To optimistično mnenje se žal ne obistinja, kakor dokazujejo dejstva, ki jih je zbral in objavil konec minulega leta bivši lerkovski škof Serafin v dunajski »Schönerer Zukunft«. Izpremenile so se pač taktika in metoda, boj in cilj pa je ostal isti. Preje so se posluževali v boju proti veri brutalnih nasilnih sredstev, sedaj pa hočejo vplivati na duševne globine, in to s pomočjo socializacije v teku druge petletke. Ruski listi poročajo iz nedavno objavljenega odloka sveta ljudskih komisarjev o novem verskem petletnem načrtu naslednje podrobnosti:

»V prvem letu (1932/33) je treba sestaviti natančen načrt o zapiranju cerkva in molilnic, ki naj se praktično izvrši do spomladi 1937. V drugem letu (1933/34) naj se »likvidirajo« vse verske celice v družinah in iz državnih uradov in obratov naj se odstranijo vse osebe, ki so verskega mišljenja. Celokupna verska literatura in vsakršno bogoslužje naj se prepove. Tretje leto (1934/35) naj služi ustanavljanju brezbožniških celic. Dotlej je treba izvršiti najmanj štirinajstdeset protiverskih filmov, ki bodo namenjeni predvsem za predvajanje v šolah. Vsi služabniki verskih kultov, ki bi se branili opustiti svojo duhovno službo, se izženejo iz Sovjetske Unije. V četrtem letu (1935/36) naj se izvrši predaja vseh cerkvenih zgradb, sinagog in kapel krajevnim oblastem, da jih izpremeje v kinematografe, klube itd. Peto leto (1936/37) naj vsestransko dovrši brezbožniško petletko, od katere je pričakovati, da bo iz ljudskega srca iztrebila pojmo o Bogu.«

Vso organizacijo dela, državno in kolektivno gospodarstvo hočejo preiniti z brezbožstvom. Vsak brezbožnik je dolžan delati v tem duhu. Brezbožniki morajo stati v prvih vrstah najgorečnejših tovarniških delavcev in kolhoznikov, biti morajo najboljši udarni brigadirji; ateistične zveze naj mobilizirajo vse svoje sile, jih smotno porazdelijo in tako še prekose naloge petletke; izveščajo naj brezbožne specialiste, ki naj povzdignejo položaj brezbožnih delavcev, organizirajo nabor delavcev za obrate, se bore proti menjavanju dela in pohajanja iz obrata v obrat, prireajo socialistične tekmene, ustanavljajo brezbožne udarne brigade, cehe in tovarne. Vsakemu brezbožnemu delavcu naj se odkaže določena delavnost, ki naj jo izvršuje pod stalnim nadzorstvom. V vsakem obratu, na vsaki oblasti, v vsakem vzgojnem in učnem zavodu naj se organizirajo ateistične celice, ki naj vse delo, ves obrat in vse delavce prešinejo z brezbožnim duhom. Povsodi in vselej mora biti brezbožniška propaganda zvezana z delovnim procesom; vsak način delavnosti na fronti socialističnega prezidavanja in snovanja mora biti nasičen s protiversko vsebino.

Posebne naloge imajo brezbožniki na kmetih. Tu naj brezbožniki snujejo kolektivna gospodarstva in skrbje za upeljavo agrotehniko, ustanavljajo naj brezbožne traktorjske postaje. Brezbožniki naj prepričajo kmete, da uspeh njihovega dela, prosep poljskih sadežev ni odvisen od »blagoslova od zgoraj«, ne od molitve, blagoslovljene vode in verskih procesij, marveč edino in samo od agrotehnične organizacije poljedelstva. Ni Bog, ne duhovnik, ne molitve, marveč poljedelski stroji, kmetijski strokovnjaki in kmetijsko znanje! Na ta način naj se iz srca kmetijskega prebivalstva iztrebi vsaka verska misel, vsaka versko čustvo.

Svojo glavno pažnjo pa posveča bojujoči se ateizem v Sovjetski Rusiji protiverski vzgoji mladine. Do konca l. 1928 je bila sovjetska šola enostavno brezverska, poslej pa je izrečno protiverska. Da bi vzgojili naraščaj iz vsega početka v izrazito veri sovražnem duhu, zbirajo otroke v državnih ali komunističnih zavetističnih, v tem pravcu je usmerjena vzgoja po vseh šolah in vzgojevališčih od dečjih domov pa gori do višjih tehničnih šol in vseučilišč; celo akademija znanosti je sedaj organ protiverske propagande. V uradni »Metodiki protiverskega dela med negodno decoc, ki je izšla l. 1931, slove neko mesto: »Protiverska vzgoja je bistveni del komunistične vzgoje, kajti religioznost je ovira za nego komunistične delavnosti, proletarske zavesti in aktivnega internacionalizma med mladino.« Zanimivo je, da hočejo v nekih državah drugod s protiversko vzgojo ljudstva doseči ravno nasprotno cilje: zavarovati privilegije meščanskega razreda in skrajnega nacionalizma!

Odpor staršev proti taki vzgoji naj se zloži z opozarjanjem na škodo, ki bi jo imeli otroci od verske vzgoje. Vsi vzgojitelji so obvezani, da staršem naravnost izjavijo, da mora biti vzgoja otrok protiverska in da starši ne smejo skušati vplivati na otroke v verskem smislu. Vera da je nepotrebna in sovjetska šola je itak močnejša nego roditelji; versko vzgojene otroke bi čakale v poznejšem življenju zelo velike nepravilne in ovire. V zadnjem času navajajo otroke, da sklepajo s svojimi starši tako imenovane protiverske pogodbe: Otrok se zaveže, da se bo pridno učil itd., starši pa, da odstranijo iz stanovanja vse svete podobe, da ne obiskujejo cerkve, ne obhajajo praznikov itd. Slednjič se morajo otroci udeleževati vseh protiverskih prireditvev: maskerad in podobnega.

S posebno vnuemo deluje »Zveza bojujočih se brezbožcev« med ženskostv, kjer zadeva ateizem na največji verski fanatizem. Kot glavno sredstvo za razkristianjenje žene tim velja, da se

Japonci so začeli napovedani pohod

Kitaju naj se iztrga še druga provinca

Kitaj se bo branil z vsemi silami

Dočim je japonska vlada 7. t. m. sporočila Društvo narodov v Ženevi, da smatra incident pri Sanghajvanu v zalivu Čili za likvidiran in da je zaradi tega bojazen, da bi japonske čete korakale iz Sanghajvana naprej v smeri proti Tiencinu in Peking, neupravičena, pa prihajajo sedaj zopet poročila, da japonski generalni štab išče povoda, kako bi mogel operacije, ki so se bile začele pri Sanghajvanu, razširiti. V ta namen širi japonska vlada vest, da Kitajci za Sanghajvanom zbirajo veliko armado, kar da je treba preprečiti. Inozemski diplomati ugibajo, kaj da naj ta taktika pomeni. Najbolj verjetno je, da hoče Japonska z ogrožanjem Tiencina in Pekingu, kakor tudi važnega pristanišča Čingvanta, ki leži čisto blizu Sanghajvana, ustvariti novo vprašanje, ki naj maskira nameravano

okupacijo province Džehol

ki je poglavitni predmet japonskih aspiracij in operacij. Društvo narodov se namreč v kratkem sestane in sicer bo na dnevnem redu vprašanje Mandžurije. Kakor se je Japoncem lani posrečilo, da so s svojo vojaško operacijo pred Sanghajem odvrnili pozornost Društva narodov od okupacije Mandžurije, tako da so med debatami Društva narodov o Sanghajski aferi lahko nemoteno svojo okupacijo razširili čez vso Mandžurijo, tako hočejo sedaj provocirati

pekinško alero

kar bi seveda imelo za posledico, da bi velenje v Ženevi morale vso svojo pozornost obrniti na to dejstvo, ker bi pač s zavzetjem tako važnih centrov, kakor so Tiencin in Peking, bili občutno prizadeti politični in gospodarski interesi velenja, predvsem Anglije in severno-ameriške Unije. Medtem pa bi Japonci lepo zasedli provinco Džehol, ki meji na zapadu na Mandžurijo in o kateri Japonci trdijo, da »spada k Mandžuriji«, dasi je v resnici vedno bila brezposredno pod kitajsko suvereniteto. Okupacije te bogate dežele mislijo Japonci izvesti izključno s četami »neodvisnega« Mandžukoa, tako da bi izgledalo, kakor da je zasedba Džehola izključno mandžurska zadeva. Seveda je vprašanje, ako bodo velenje šle Japoncem na ta lim. Izključeno to seveda ni, dasi se v zadnjem času izve, da je francoski ministrski predsednik Paul Boncour francoskemu poslaniku v Tokiu de Martelu, katerega je te dni sprejel, izjavil, da je

francoska vlada odločno proti japonski politiki

Zdi se namreč, da so se francoski levičarji odločili, da zapustijo dosedanj japonskiški kurz francoske politike, dasi se francoska politična diplomacija temu zelo upira in je slejkoprej mnenja, da je podpiranje japonske politike na Daljnem Vzhodu le v korist interesom Francije v Aziji. Vendar pa je Paul Boncourjeva izjava očitno

nekoliko poparila japonsko vlado

tako da se je za hip ustavila. V zadnjem momentu pa se zdi, da so zopet v Tokiu zmagali militaristi, ki resno pripravljajo okupacijo Džehola in so, sodeč po vseh znakih, s pohodom v to provinco že začeli. Najbrž japonski generaliti daje pogum

simpatično zadržanje sovjetov

ki mirno gledajo japonsko akcijo. Sovjetsko časopisje zasleduje dogodke s presenetljivo ravno-

Japonci marširajo

Sanghaj, 9. jan. Po semkaj dospelih vesteh se je avantgarda japonsko-mandžurskih čet že pojavila v provinci Džehol. V kitajskih službenih zadržilih se nahaja v Džeholu okoli 40.000 močredne kitajske armade in 60.000 prostovoljcev. Japonska letala so že napadla kitajske čete.

Ker je po japonskih operacijah ogroženo kitajsko pristanišče Čingvanta, je v Sanghaj

Anglija posreduje v zadnjem trenutku

Panika v Pekingu

London, 9. jan. tg. Na Daljnem Vzhodu postaja položaj čedalje bolj kritičen, ker se na obeh straneh zbirajo številne čete.

Poveljnik britanske vojsne ladje »Folkestone«, ki je obenem poveljnik britanskih vojnihi sil, ki so za obrambo britanskih interesov koncentrirane v Čingvanta, se je po iniciativi svoje vlade ponudil za posredovalca japonski in kitajski vladi. V angleških krogih verujejo, da bo prišlo do pogajanj na angleški vojni ladji. Govorijo, da je Velika Britanija nasto-

dušnostjo in meni, da japonska politika nikogar ni iznenadila. Tudi dejstvo, da se je japonska armada pojavila zdaj v Pogranični, skrajni vzhodni točki Mandžurije na meji ruskega Primorja, sovjetov ne vznemirja.

pripravljen britski polk, da se odpelje v imenovano pristanišče v svrhu zaštite britskih državljancev.

Nankinska vlada dobiva od vseh strani pozive, naj napove japonski vojno in naj koraka proti severu. Kitajci so izgubili vse zaupanje v Zvezo narodov in menijo, da se morajo sedaj braniti proti japonskemu nasilju sami.

pila zelo odločno ter opozorila sporni stranči, da ne bo nič več mirno gledala, kako ena in druga država ogrožata njene interese.

V Nankingu je izdal Čangkajšek povelje, da se morajo kitajske čete vsakemu japonskemu napadu upirati z vso silo.

V Pekingu je zavladala prava panika. Bojijo se, da ne bi Japonci napadli mesta z letali. Maršal Čangsuljang je danes z letalom prispel v ogrožene kraje in potem s Čangkajškom odletel v smeri, ki jo drže strogo tajno.

Španski komunisti in anarhisti zopet na dela

Plameni revolucije vsepovsod

Prave borbe na ulicah

Madrid, 9. jan. tg. Preteklo noč so poskušali ekstremisti izvršiti puč. Ko se je stemnilo, so se zbirale gručice v bližini vojaškega taborišča v okolici Madrida in ga ob 11 ponoči napadle. Ko so straže klicale, so odgovorili: »Živio Ljenuin!« in začeli streljati. Straže pa so napad odbile. Po polnoči so napad ponovili in je bilo oddanih več kot 1000 strelcev. Tudi ta napad je bil odbit. Ekstremisti so razen tega napadli vojaško letališče in stanovanjsko hišo železničarjev. Vsi napadi so bili odbiti. Pri teh napadih je bilo ranjenih 14 ekstremistov. Napadli so tudi transportni avto, v katerem so peljali aretirane napadalec v Madrid. Tudi ta njihov napad je bil odbit.

V Barceloni so bili veliki sindikalistični izgredi, ki so se začeli ob 8 zvečer sredi mesta. Ena skupina je napadla policijsko prefekturo, druga pa neko vojašnico. Vrgli so mnogo bomb. Tudi takrat, ko je vozil večerni ekspresni vlak v Madrid, so metali bombe. Streljanje je trajalo do 10 ponoči. Vsi ti poskusi niso nič drugega kot brezmišeln početje ekstremnih radikalov, to je komunistov in anarhistov, ki združeno delajo.

Madrid, 9. jan. tg. Po večerajšnjih nemirih, ki so jih povzročili sindikalisti, je danes v Madridu zopet mir. V teh nemirih pa je bilo ubitih najmanj 5 oseb, hudo ranjenih pa najmanj 14. Hudo streljanje je bilo razen na navedenih krajih tudi pri društvenih lokalih sindikalistov, ki so napadli tudi

žena vključi v socialistični ustroj države. Žena naj ne bo samo predmet, marveč tudi subjekt protiverskega dela.

Da mora biti tudi celokupni sovjetski tisk v službi protiverskega boja, se bo sebi razume. A dočim so prej razpravljali o tem: »Ali je Kristus živ?«, zdaj to kratko zanikujejo in razpravljajo o praktičnih znanstvenih dognanjih, o kolektivizaciji, industrializaciji, o bodočem ustroju socialistične države, s čimer naj se vse mišljenje in čustvovanje tako prešine, da za vero v njem sploh ne bo več mesta.

Med državnimi ustanovami, ki služijo protiverski propagandi, je 160 protiverskih časopisov v raznih jezikih sovjetskih narodov; 7 protiverskih institutov, 60 učnih stolet za ateizem. Protiverskih

palačo policijskega predsedstva, v katero je vdrl več napadalec z bombami. Vsi ti pa so bili aretirani. Sredi mesta so vrgli dve bombi na avto, ki je vozil policijske častnike. Sofer je bil pri tem hudo ranjen.

Ekstremisti so hoteli preprečiti tudi odhajanje vlakov, da prekinjejo zveze z Madridom. Na mali železniški postaji Port so našli v vlaku veliko množino pripravljenih bomb. Poroča se nadalje, da je bilo mnogo mrtvih in ranjenih tudi v raznih manjših krajih Katalonije.

V Leridu so napadalec nenadoma vdrl v tamkajšnje vojašnice, v kateri so imeli skoraj vsi vo-

Italija pošilja Madžarom orožje

Dunaj, 9. jan. l. Vsa avstrijska javnost je pod globokim vtisom odkritij socialno-demokratskega organa »Arbeiter Zeitung«, ki poroča, da je bilo zadnje dni transportirano preko avstrijskega ozemlja 40 vagonov pušk in streljač, ki so bile poslane na Madžarsko. Vsa ta municija je bila pregledana in popravljena v avstrijski tovarni orožja v Hirtenbergu ter nato odpremljena na Madžarsko. Kot odposiljatelj na tovrnem listu je fungiral neki komendant Cesare Cortese iz Verone. List naj oostreje protestira proti takim mahinacijam in zahteva, da se še enkrat preneha s transporti orožja

filmov je bilo že l. 1931 71 (med temi 23 ton-filmov). Z brezbožniško zvezo sodelujejo strokovna, sportna in druga društva, vodstva hišnih komun itd., potem radio, umetnost, protiverske igrice — vse brez konca in kraja.

Važno ulogo igra protiversko vohunstvo, kar bomo umeli, ako pomislimo, da je v Sovjetski Uniji dobesedno vsak človek čisto osebno odvisen od boljševiške diktature. Ta odvisnost se razteza prav na vsa poprišča vsakdanjega življenja: na delo, stanovanje, hrano, obleko, tako rekoč na zrak sam, ki ga vdihava. Kdor hoče sploh živeti, se mora tudi v stvareh svoje vesti popolnoma pokoriti volji protiverske državne oblasti.

Taka je »svoboda«, ki jo vsiljuje človeštvu komunizem.

na Madžarsko, ker je nevtralnost Avstrije najvažnejši faktor za njen obstoj.

O tej aferi piše tudi današnji »Morgen« ter pravi, da je že dokazano, da je bilo že svoječasno prenešenih na Madžarsko 50.000 pušk in 200.000 streljač. Zaradi velikega razburjenja, ki ga je povzročilo odkritje gornjih listov, je bila celo avstrijska vlada prisiljena dati javnosti poročilo o tej zadevi. V svojem komuniqueju sporoča vlada, da je bilo to orožje staro in da je bilo poslano avstrijski tvorilci samo v popravilo. Količina tega orožja pa tudi ni tako velika, kakor so govorili posamezniki.

Vladnemu demintiju javnost ne verjame. V tovarni Wirtenbergu se ne popravljajo orožje. Tovarna je služila samo kot zavesa, da se je preko nje pošiljalo na Madžarsko orožje, ki je prišlo iz Italije.

Nove smernice Stalina

Moskva, 9. jan. AA. Na plenarni skupščini centralnega odbora vsruske komunistične stranke, je Stalin podal temelje nove sovjetske gospodarske politike, po kateri naj se ukine sistem prisilne dobave žita, na drugi strani pa naj se izdaje ostri ukrepi proti kulakom, katerih vpliv je na kmetih zelo velik. Dalje je Stalin predlagal, naj se nekoliko zavre sedanji tempo pri izgradnji težke industrije, zato naj se bolje izrabi kapaciteta tovarna.

Vladna kriza v Romuniji pred odločitvijo V Sinaji se posvetujejo

Bukarešt, 7. jan.

Kakor znano, je izbruhnila v Romuniji resna vladna kriza. Poljedelska oziroma narodno-zaradniška stranka, ki je na vladi, ima namen, da postavi na čelo državne uprave uradnika svojega zaupanja. To se je vladi deloma že posrečilo, zlasti, kar se tiče železnice in pošte, katerima sta načelovala dva generala, ki ju je postavil bivši diktatorski režim prof. Jorgo. Ko pa je šef vlade dr. Maniu pozval tudi policijskega predsednika, polkovnika Gabrielescu, in pa šefa orožništva, generala Dumitrescu, naj odstopita, se je pokazalo, da s tem postopkom ni zadovoljna krona. Zaradi tega je odstopil minister za notranje zadeve g. Mihalake, s katerim se je zdaj izjavila solidarna vsa vlada.

Danes v ponedeljek se poda dr. Maniu z vsemi člani kabineta v Sinajo, kjer se nahaja kralj, da se kriza reši. Ako bo kralj vzel na svojem stališču, pravijo, da bosta nova vlada prevzela ali Titulescu ali Vajda Voevod, če se ne zgodi kaj drugega.

Dočim vladni krogi trdijo, da je kriza dalekosežna značaja, ker gre za konflikt z demokratično vlado zaraditov in med naziranjem krone, pa opozicija trdi, da je dr. Maniu iskal samo razloga, da more demisijsirati, ker Društvo narodov od romunske vlade zahteva, da sprejme dalekosežno kontrolo velesil nad svojo finančno upravo, ako računa na finančno pomoč inozemstva. Dr. Maniu bi se rad iznebil odgovornosti za politiko, ki bi ga prišla, da sprejme pogoje velesil in je baje zato izzval konflikt s krono.

Italija rovari neumorno napre

Zamenjava italijanskega poslanika v Bukareštu

Paris, 9. jan. AA. Pod naslovom »Kampanja italijanske tiska, da se dokaže, da pomenita Jugoslavija in Francija nevarnost za Italijo« prinaša »Ordre« v današnji številki kratko poročilo, v katerem med drugim pravi, da se je v italijanskih listih začela nova kampanja proti Jugoslaviji. Lista »Giornale d'Italia« in »Corriere della Sera« nadaljujeta dokazovanje, da je Jugoslavija navdahnjena z bojaželjnostjo in da imajo vsa javna dela v Jugoslaviji strategični in napadalni značaj.

»Ordre« zaključuje svoj članek z ugotovitvijo, da se v Italiji vztrajno nadaljuje kampanja, da se sicer italijanskemu narodu, da grozi Italiji od njenih sosedov neodvratna nevarnost.

Tudi »Ouvree« se bavi s protijugoslovansko

Ogorčena volivna borba na Irskem

Dublin, 9. jan.

Volivna borba na Irskem, kjer imajo v najkrajšem času biti volitve v parlament, je v polnem razmahu. Stojita si nasproti vladna stranka predsednika de Valera, tako zvana fianna fail in stranka Cosgravea.

Cosgrave je imel velik političen govor, v katerem je ostro napadel politiko de Valera, ki da je s svojim radikalnim nastopom proti Angliji izzval gospodarsko vojno. Irski uvoz v Anglijo, od katerega irski kmet živi, je padel za celih 80%. Prihodnja vlada bo morala lojalno likvidirati spor z Anglijo na podlagi tozadevnega pakta, ki ga je de Valera prekršil. Cosgrave je ostro zavrnil očitke de Valera, češ, da je on v službi angleške vlade.

Tudi de Valera je imel velik volivni šhod pred 20.000 ljudi v Dublinu. Dasi je hudo napadel Anglijo, češ, da Anglija v Irski vidi samo velik

Naše stališče do ljudstva in države

Prijatelj Slovencev, odlični voditelj srednješolske mladine v Avstriji, nam je z novoletnim pozdravom poslal znamenit govor novega dunajskega nadškofa dr. Innitzerja. Ker je govor načelne važnosti, ga v celoti prestavljamo priobčujoč.

Ob državnem prazniku si katoličan zastavi vprašanje: Kakšno je moje stališče do mojega ljudstva, do moje domovine, kakšno je moje stališče do države, v kateri živim? Za katoličana je vera, je zvestoba do vere naravno združena z zvestobo do ljudstva, domovine in države. Iz te medsebojne zveze izhaja pravi patriotizem, ki uravnava stališče posameznika do države. To se razume, da smo tesno zrasli z grudo, ki nam je zibel in grob; in da to zemljo, ki jo je Bog oblagodajil z bogatimi lepotami in zakladi, ljubimo z vsemi vlakenci svojega srca. Pa tudi celokupno nemško ljudstvo, s katerim smo že davno zvezani v veseli in trpljenju, s katerim delimo jezik, šege, vero, zgodovino in ves kulturni razvoj, to ljudstvo ljubimo in imamo dovolj razlogov, da ga ljubimo, kakor ljubimo svojo domovino.

Ali smemo biti kot kristjani narodni? Tudi Kristus in apostoli so bili dobri patriotje. Kristus je delil žalost in veselje s svojim ljudstvom, celo razjokal se je nad Jeruzalemom v prerokovski pogledu tega, kar je pretlo mestu. Tudi apostoli so ljubili svojo domovino in s pismom in z besedo so poudarjali zahteve svojega ljudstva. Cerkev je po vzgledu svojega ustanovitelja vsak čas odobraval pravi nacionalizem. Pij XI. je prilično govoril, kako upravičeno je domoljubno in rodoljubno čuvstvo.

Vendar narodno čuvstvo ne sme biti pretirano. Cerkev nas uči, naj gremo srednj poti. Plitvi internacionalizem socialnih demokratov je prav tako pogrešen kakor prenapeti nacionalizem naše dobe. Vi že veste, koga mislim.

Smemo biti narodni, ali ne smemo narodnosti postavljati nad državo in vero. Meje nacionalizma nam kaže sveta vera. Skupni izvor človeškega rodu ne dopušča, da bi kdo govoril o kakšni plemeniti ali manj vredni rasi. Naša vera nas uči, da smo vsi otroci enega Očeta, zato je kristjani odklanjamo vsako razdelitev v razne rase. Vsak

Ali - ali

Budimpešta, 9. jan. 1. Nocoj je počival preko Budimpešte v Bukarešt romunski zunanji minister Titulescu. Na postaji so madžarski časniki karj romunskemu zunanjemu ministru stali vi več vprašanj v zvezi s krizo romunske vlade. Minister Titulescu ni hotel dati nobenega pojasnila. Titulescu je došel v Sinajo danes popoldne in je bil takoj sprejet v avdienco pri kralju Karlu. V slučaju, da kralj ne pristane na upokojeval policijskega prefekta v Bukareštu in orožniškega poveljnika, bo predsednik vlade dr. Maniu podal ostavko celotne vlade.

Kralj brčas ne bo odnehal

Bukarešt, 9. jan. tg. Narodna zaradniška stranka ni prišla danes do nobenega sklepa glede stališča nasproti kralju, ki neče odpustiti policijskega prefekta, polkovnika Marinescua, kljub želji vlade. Dasi se bodo danes razgovorili še nadaljevali, smatrajo, da je odstop vlade Maniu gotova stvar. Odločilnih korakov pa ni pričakovati pred jutrišnjim dnevom.

Novo vlado bo sestavil Duca?

Bukarešt, 9. jan. AA. Na današnji seji knetijske stranke, ki se je pečala z vladno krizo, niso bili storjeni nobeni sklepi. »Dimineata« poroča v tej zvezi, da je z današnjim parlamentom izključena vsaka druga kombinacija in da bo po večji verjetnosti sestavil novo romunsko vlado Duca.

kampanjo, ki jo z veliko ogorčenostjo vodi italijanski tisk.

Bukarešt, 9. jan. ž. V vseh diplomatskih krogih je povzročila vest, da je italijanska vlada zamenjala dosedanjega svojega poslanika v Bukareštu, precejšnje iznenadenje. Dosedanji poslanik Preciosi je postavljen za poslanika na Dunaju, v Bukarešt pa je prišel Solla, šef odseka zunanje ministristva v Rimu. Solla bo je dni prispel v Bukarešt. Romunski listi vsestransko komentirajo to značilno spremembo in smatrajo, da bo Italija okrepila svojo propagando v Romuniji, ker bi drugače ne imela razloga, zamenjati dosedanjega poslanika v Bukareštu.

živinski park (Irska namreč uvaža v Anglijo e-činoma govejo živino) se ni izjavil o popolni ločitvi Irske od Anglije in je zato radikalno krilo fianna faila nekoliko razočaral. Dejal je pa, da bo izvedel zakon o odpravi prispege angleškemu kralju, ki da ga je do sedaj senat zadrževal.

Tretja stranka, ki se nahaja v volivni borbi, je irska delavska stranka, ki pa menda nima veliko izgledov, da bi v sedanjih volivni borbi kaj profitirala; rajši bo še nekaj izgubila.

Več sto ranjenih v Dublinu

Dublin, 9. jan. 1. V teku včerajšnjega dne je bilo v Dublinu in raznih drugih mestih več volivnih shodov raznih strank. Po shodih je prišlo predvsem med pristaji de Valera in pristaji liberalne stranke Cosgravea do hudih uličnih spopadov in borb, v katerih je bilo ranjenih več sto oseb od revolverjskih strelcev.

narod ima svoje vrline in svoje napake, vsak narod se more učiti od drugega naroda. Zapoved ljubezni ne dovoljuje, da bi ljubili samo lastni narod, druge pa bi sovražili.

Ko bi razmotrivali vprašanje, če je vselej dobro, da se nacionalne meje krijejo z državnimi mejami, bi bili z ozirom na sovrašтво, ki je vrglo narode v medsebojni boj in se ni še poglelo, tega mnenja, da je včasih združenje več narodov v eno državno celoto boljše, ker pospešuje medsebojno tekmo narodov.

Narod je organiziran v državi, država stoji nad narodom. Stališče naroda do države je za kristjana v luči krščanstva jasno. Apostol narodov pravi: »Nobena oblast ne more obstati razen če je od Boga«. Katoličan se zaveda dolžnosti, da mora dati državi, kar je državnega. Vendar bi presegli pojmi državne avtoritete, ko bi državi pripisavali vrhovno pravico, da sme posegati v zadeve vere in vesti svojih podložnikov.

Država stoji nad narodom, toda ne nad vero. Vera urejuje razmerje med Bogom in človekom in stoji nad narodom in državo. »Boga je treba bolj poslušati ko ljudi«, temu načelu se mora ukloniti tudi država.

Ker stoji vera nad državo, država nima pravice, da bi svojo moralno stavila nad moralno vero, ali da bi drugo moralno višje cenila nego moralno naše svete vere.

Vera in ljubezen do države, vera in ljubezen do domovine tvorita v katoliški zavesti lepo skupnost.

V obsegu četrte zapovedi je tudi zvestoba do ljudstva, domovine in države. Temelj družine in države je pravica in ljubezen. Izvrševanje pravice in dolžnosti nam bodi medsebojna veljavnost in pravica drugih bodi naša dolžnost. Vsi in vse pa naj bo združeno v ljubezni. Sedaj je čas, da ljubezen do svojega ljudstva pokažemo v dejanju.

^ Vse je tako podčrtano kakor v originalu.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno in padavine. Na zapadu Avstrije v nižinah južno vreme, na vzhodu pa temperatura ni gotova.

Zagr. vremenska napoved: Pretežno oblačno. Megleno. Padavine.

Ceški socialisti pripravljajo naskok na katoličanstvo Načrt šolske reforme v ČSR

Kakor pišejo »Lidove Listy«, je v Češkoslovaški že dalje časa socialdemokratski prosvetni minister dr. Dérer naliboma pripravljaj šolsko reformo in jo sedaj namerava predložiti zbornicam v obliki načrta enotnega šolskega zakona za vse vrste šolstva od ljudske šole do univerze.

Načrt dr. Dérerja je vsekakor jako radikalni in tudi originalen. Vsekakor je zbudil silen odpor in dr. Dérerju očita, da si je vzel za vzor znanega sovjetskega kulturnega politika Lunarskega. Katoličani enodušno odklanjajo nameravano Dérerjevo reformo, ker teži za popolno odpravo verskega pouka in hoče podpraviiti tudi versko šolo, kolikor se obstoja na Slovaškem. Dérerjev načrt je v glavnih obrisih tale:

1. Visoka šola

Tehnika se združuje z univerzo

1. Vse visoke šole se imajo združiti v enotno visoko šolo, s priključenjem visokih tehničnih šol k celoti univerz, na katerih bi se predavalo tudi v nemškem jeziku. Štok češke in nemške inteligence v študijskih letih bi baje močno prispeval k zepotenju države.

2. Srednja šola se deli

a) v Atenej

2. Srednješolstvo se je na Češkoslovaškem doslej delilo na štiri poglavitne tipe: gimnazija, realna gimnazija, reformna realna gimnazija in realka. Takša organizacija je, pravi načrt, okostenela. Racionalna organizacija srednjega šolstva zahteva enotni tip, ki bi se delil v posamezne veje. S tem bi se dosegel, pravi minister, znaten prihranek, pa tudi predgosa vrednost šole bi bila večja. Bila bi to nekakša velika šola ali češka univerza, organizirana v obliki athenaea, v katerem bi bili štiri tipi:

1. prirodnoznanstvi 2. matematično-fizikalni, 3. jezikovno-moderni, 4. jezikovno-klasični in 5. tehnični. Takša enotna srednja šola bi baje nudila načeloma isto izobrazbo, kakršno dajejo razni doslejšnji tipi višjih, srednjih in strokovnih šol, ker bi Atheneum prevzel vse tudi strokovne, zlasti pa višje industrijske in trgove akademije.

b) v Komenij

3. Druga stopnja srednje šole bi bili kome-niji (po Komenskem) za mladino med 10. in 15. letom, nekatke sedanje nižje srednje ali mešanske šole. Komeniji bi imeli po 4 razrede z raznimi skupinami učencev. Učenci vsakega razreda bi se delili v skupine po nadarjenosti, željah staršev itd. Nравnost bi se vzgajala v duhu družabne prakse oziroma kolektivne morale. Zborovanja učencev bi

Sol cenejša

Belgrad, 9. jan. AA. Uprava državnih monopolov bo od 15. januarja t. l. znižala prodajno ceno line namizne soli, ki je stala zdaj v prodaji 12 Din 1 kg, na 8 Din. Ta sol je zavita v lepe škatle po pol kg neto teže. Ker je na vsaki škatli nalijena prodajna cena 6 Din, se kupci opozarjajo, da ne bi pri nakupu prišlo do nesporazumov, da bodo te škatle stale samo 4 Din.

Ta fina namizna sol je odlične kakovosti, ker ne vsebuje nobenih tujih primesi in se ne strja v kepe tudi ne pod vplivom vlage. Zato se posebno priporoča za slaničke.

Zlati čas sedaj kadilecem pride

Belgrad, 9. jan. 1. Zaradi občutnega padanja potrošnje tobaka je finančni minister na prošnjo monopolne uprave poslal okoličnice vsem ministrom, v kateri naproša posamezne ministre, da ukrepejo vse potrebno, da se kadilecem ne bo delalo po nepotrebnem razne ovire kakor sedaj, ko v nekaterih pisarnah, po tramvajih, kinematografih, gledališčih, železniških čakalnicah in drugih javnih lokalih ni bilo dovoljeno kaditi. Finančni minister odnosno monopolna uprava sta mnenja, da se bo precej dvignila potrošnja tobaka, če se te ovire odpravijo, v kolikor pač dopuščajo dane gospodarske razmere.

Zrtev filma in šundromanov

Zagreb, 9. jan. ž. Končno so aretirali in pripeljali snoci po 10 v Zagreb pobeglo služkinjo Terezijo Drvenko, ki je odpeljala s seboj 9 letno Marico Šimunkovič, hčerko svojega delodajalca. Kakor smo že poročali, je iz kasele vzela 7000 Din in pobegnila s taksijem v Durdjevac. Za to vožnjo je plačala 900 Din. Ker tam ni našla svojih rojakov, je plačala za taksi do Bjelovara zopet 500 Din. V Durdjevacu so se z njo razgovarjali trije mesarji, ki so ji svetovali, da se odpelje v Ljubljano. Ker se dekle za to ni moglo odločiti, je odšlo iz Bjelovara v Sv. Trojstvo ter ostalo tam pri nekem Poljaku. Ko je Poljak čital vest o njenem begu v časopisih, je odšel k orožnikom in jo prijavil. Orožniki so našli pri njej 4000 Din. Kam je dala oslanek, pa ne ve povedati. Misli pa, da so ji 2000 Din ukradli mesarji, ki so se razgovarjali z njo. Orožniki, so jo že snoci odpeljali v Zagreb. Danes je bila na policiji zaslišavana vse dopoldne, vendar pa oblasti še niso mogle zvedeti za motive, ki so jo privedli do tega dejanja. Otrok je izpovedal na policiji, da ga je služkinja že nekaj dni prej nagovarjala, da se popelje z njo k nekemu dijaku v Požogo. Verjetno je, da je Terezija zares nameravala potovati k njemu. Ta dijak je baje večkrat pisal Tereziji ter jo nagovarjal, da pobegne, vendar pa je pisma vrгла Tereziji v peč. Terezija Drvenko je odločno zavrnila, da bi ji dijak večkrat pisal, in je izpovedala, da je dobila od njega pismo le za božič. Najbolj verjetno je, da je Terezija napravila svoje potovanje pod vplivom raznih kinematografov. Še kot mlado dekle je hrepenelo po pustolovčinah in pogosto obiskovalo razne evanturistične filme, poleg tega pa je z največjim užitkom čitalo razne kriminalne romane.

Belgrad, 9. jan. 1. Za veterinarskega pripravnika pri okrajnem glavarstvu v Kotor-Varošu je postavljen diplomiran veterinar dr. Josip Bizjak.

Belgrad, 9. jan. 1. Gradbeni minister je odobril inženjerju Ubaldu Nasimbeni iz Maribora, izvrševanje javne prakse na vsem področju kraljevine iz gradbene stroke. Enako odobritev je dobil tudi Žitko Zumer, inženjer iz Ljubljane.

Belgrad, 9. jan. 1. V smislu čl. 28 uredb o poverljivosti potnih stroškov za uradna potovanja sodnih uradnikov, ki so bila izvršena v interesu in na stroške privatne stranke, je sedaj pravosodni minister izdal avtentično tolačenice, ki se nanaša na odvnetiske pripravnike, ki vsrjo brezplačno sodno prakso. Po tem tolačenju imajo odvnetiški pripravniki, ki so v brezplačni sodni praksi, pravico do plačanega službenega uradnega potovanja na račun stranke in povračila potnih stroškov, kakor imajo to ostali sodni urniki oziroma pripravniki s fakultetno izobrazbo.

bila nekak kolektiv za samovzgojo. Glede na to bi bil verski pouk odvč. Demokratična samouprava bi vodila k pravni samostojnosti v duhu mirnosti, vladnosti, snage, ljubezni do bližnjega itd.

3. Osnovna šola

4. Osnovne šole se načrt v celoti ne dotika, pač pa poudarja, češ, da slovaška verska šola ne ustreza obliki enotnega šolstva. Zato mora slovaška verska šola izginiti in se umakniti enotni državni šoli.

★

Seveda se oglašja že kritika. Načrt ima veliko zelo dobrih misli in pobud, pa tudi zelo senčne strani. Največ se ugovarja nameravani uvedbi Ateneja in Komenija. Pravijo, da bi taka reforma zahtevala predvsem reforme izobrazbe srednješolskega profesorstva. Mnogo mest in okrajev bi izgubilo svoja kulturna središča, ker bi atheneum bil le v večjih mestih in bi v svojem okrožju pogotil vse specialne strokovne šole. Socialno šitkejšim plastem ljudstva bi bila, pravijo, odvzeta možnost za otrokovo izobrazbo. Le gospodarsko močni posamezniki bi se mogli izobrazevati. Athenej ne bi bil prav nič cenejši od sedanje srednje šole.

Absolutno je seveda treba odklanjati popolno ateizacijo šole, ki jo Dérerjev načrt predvideva. Zato načrt v tej obliki absolutno ne bo postal zakon, ker se kulturno bojevozem gotovo ne bo posrečilo premagati odpora strujene fronte čeških in slovaških katolikov.

Se drugi protikatoliški načrti

»Slovačke omenja razen načrta za reformo šolstva še naslednje protikatoliške zakonske načrte, ki se pripravljajo za predložitev češkoslovaškemu parlamentu:

1. Predlog obvezne civilne poroke, 2. za nezak-njnost umetnih splovov, 3. za ubijanje neozdravljive bolnih, 4. za odstranitev križev iz sodnih dvoran, 5. za laizacijo šolstva, 6. za odpravo virilnih zastopnikov katoliške cerkve iz okrajnih šolskih svetov, 7. za odpravo zasebnih učiteljskih, 8. za omejitv svobode verskih šol na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, 9. za likvidacijo vseh škofijskih katoliških semenišč, ki naj bi se nadomestila z edinim splošnim semeniščem.

Glede učiteljskih pričakuje načrt zakona, da bo eplahnelo število katoliškega dijaštva in s tem katoliškega učiteljskega naraščaja, ki je prilajal poglavitno iz katoliških učiteljskih. Odpravljeno t. bilo 17 čisto katoliških učiteljskih.

Rojstni dan Nj. V. kraljice

Belgrad, 9. jan. Na dan rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije se je vršila v dvornem hramu služba božja z blagodarjenom, ki je trajalo od 10.15 do 11.30. Službi božji so prisostvovali Nj. Vel. kralj in kraljica, Nj. Vis. knez Pavle in kneginja Olga, princezi Marina in Elizabeta, častniki civilne in vojne hiše Nj. Vel. kralja in zastopniki kraljeve garde. Knjiga za vpisovanje Nj. Vel. kraljice je bila ves dan odprta v maršalatu dvora.

Sveto leto

Rim, 9. jan. tg. V vatikanskih krogih se danes zatrjuje, da se je papež odločil, da bo kljub naporom o Veliki noči otvoril novo sveto leto s čestitljivo ceremonijo odpiranja svetih vrat v cerkvi sv. Petra. Papež je imel pravkar nagovor, v katerem je glasno povdaril, da mora prvi vpeljani jubilej Kristusove smrti postati najizrednejši jubilej vseh časov. Izdaja tozadevne bule se pričakuje prihodnje dni. Doznava se, da bodo tokrat deležni odpuvkov samo oni, ki bodo res romali v Rim in se udeležili predpisanih pobožnosti. S sodelovanjem uprave italijanskih državnih železnic pa bo vožnja v Rim zelo poceni.

Novice o »Atlantique«

Paris, 9. jan. AA. Kakor poroča »Matine«, so vsi stroji na »Atlantique« v brezhibnem stanju. Pred ognjem so jih obvarovali posebne steklenice z oglikovno kislino, ki se avtomatski odpro, kakor hitro doseže obdajajoča jih temperatura 35 stopinj Celzija; nastali plin zadusi ogenj.

Enega izmed kolov so že lahko zakurili; ž njim so poglajali pomožni motor, ki žene črpalke. Trup ladje je že znatno manj nagnjen, kakor je bil prej. Zdal je nagnjen le še za 5 stopinj.

V trupu ladje so našli 7 trupel. Le štiri izmed njih so mogli identificirati. Vse so najprvo prenesli v mrtvašnico bolnice, nato pa jih pokopali s cerkvenimi čredi.

Paris, 9. jan. tg. V poslanski zbornici so bile vložene tri interpelacije o katastrofi na parniku »Atlantique«. Najobsebnjeja je interpelacija poslanca Bessona, ki je poskodbavano ladjo že sam obiskal in trdi, da je ugotovil, da so prvi požar pogasili na krovu E, dočim se je drug požar razširil na krovu D praviako, kakor sta bila tudi na parniku »George Philippare« dva požara. To vsekakor opravičuje sum zločina.

CSR razpiše posoiilo

Praga, 9. jan. tg. Kakor poroča »Prava Lidue«, bodo v Češkoslovaški meseca februarja razpisali investicijsko posojilo, ki ga cenijo na okoli pol-drugo milijardo Kč.

Drobne vesti

Cadix, 9. jan. AA. Pri neki nogometni tekmi je prišlo do incidenta med dvema igralecma nasprotnih si moštev. Ker se je občinstvo hočele vmešati v spor, je intervenirala policija. Toda ljudje so jo sprejeli s kamenjem. Zato so redarji streljali v zrak. En gledalec je mrtev, eden pa ranjen.

San Pedro, 9. jan. AA. Avstralec Fred Rehelle je prevozil s 5-metrskim čolnom ves Pacifik od Sydneya do Kalifornije. Proga je dolga 6000 milj.

Sofija, 9. jan. AA. Včeraj so v okoliščini Gurguja začutili močan potres. Prestrašeno prebivalstvo je zbežalo iz hiš in ostalo pod milim nebom več ur.

Sofija, 9. jan. AA. Ker je letos sneg precej pozno zapadel, je mrz močao prizadel sejev. Ponekod je vsa ozimna zmrznila. Zato se kmetsko ministrstvo boji, da bo letos slaba žetev in je prepovedalo izvoz žita.

Atene, 9. januarja, AA. Grški minister finance Anghelopošto je podal ostavko.

Bukarešt, 9. jan. tg. SŠoro po vsaj Romuniji sneži nepretrgoma že 26 ur. V Karpatih je že več kot meter snega.

Konec zakonske žaloigre

Radi umora moža pred sodniki

Maribor, 9. januarja.

Dne 5. septembra zvečer je odjeknila po Mariboru vest o strahoviti zakonski žaloigri, ki se je pripetila v popoldanskih urah na Pobrežju na Zrakovski cesti. Posenik Franc Raner je postal žrtev strašnega zločina, o katerem so govorili, da ga je povzročila njegova lastna žena. Oblasti so se isti dan odredile aretacijo Antonije Ranerjeve, ki je skušala pri sprevedu v mariborsko jezišnico skočiti z mosta ter v Dravi končati svoje življenje. Kasneje se je čulo, da je Ranerjeva izvršila strašno dejanje v blaznosti in nato zopet, da si je v zaporu v drugi skušala končati življenje z zbruseni kosu kovinske žlice, ko si je prerežala na roki žile. Nato je zanimanje za usodo morilke lastnega moža zamrlo, vnovič pa se je dvignilo sedaj, ko je prišla Ranerjeva pred sodnike. Danes so jo privedli pazniki iz zaporov jezišnice pred veliki senat okrožnega sodišča, da odgovarja za svoje dejanje. Duševno in telesno strta je prišla pred sodnike ter pripovedovala svojo žalostno povest, ki jo slika obloženica državnega tožitelja sledeče:

Ranerjeva je bila posestnica pri St. Janžu na Dravskem polju. Po smrti moža je prodala posestvo ter se poročila s Francem Ranerjem, ki je imel na Pobrežju posestvo. Tudi Raner je bil včasih v oba sta imela otroke iz svojih prvih zakonov. Kakor pa je v takih zakonih že običajno, je prišlo radi obojih otrok do sporov. Poleg tega je bila žena še zelo prepirljiva. Mož je prišel popivati in prepirom so sledili tudi mešerbojni pretepi. Spočetka je mož nadvladal ženo, pozneje pa, ko je postal bolan, mu je žena postala ter ga večkrat pretepla. Čisto se razmere med oboma postale tako nevarne, da je prišla obdolženka že naravnost javno govoriti, da bi bilo najbolje, ko bi bil mož mrtev ter da ga bo spravila s poti. Dne 5. septembra — usodnega dne — je prišla med obema do dopoldne do prepira, ki se je nadaljeval med obedom. Okoli ene je odšla Ranerjeva k bližnji sosedki ter ji govorila, da se bo istega dne še nekaj strašnega zgodilo. Ko je Ranerjeva zopet prišla domov, je izbruhnil običajen prepir, ki so ga čuli tudi bližnji sosedi. Padle so besede: »Ti me ne boš več tepel, sedaj imaš, hudič, kar si iskal« in njim je sledil padec ter globok mir. Ranerjevo so ljudje še videli, kako je naglo šla na njivo, s katere pa se je kmalu vrnila. Pri povratku pa je zagnala na dvorišču strahovit vik in krik. Prihiti so ljudje in stali onemeli pred prizorom, ki jim je poglaval vso kri k srcu. Na tleh je ležal Franc Raner, ves v krvi in v strašnih ranah, poleg njega pa je stala žena, vsa se tresoč, ter zatrljajala, da se je mož sam usmrtil, ko je bila ona na njivi. Ko pa jo je sosedja opomnila, kaj so pomenile v prepričane besede: sedaj imaš, ne boš me več tepel — je z

dvignjenimi rokami stopila k njej ter jo prosila: »Ne bodi alaba proti meni, saj si me videla na njivi! Pripovedovala je še sosedom, da je mož sekal drva, ko pa so iskali sekire, so jo našli v štrambi za orodje in bila je sveže umita. Poleg pokojnika je ležal krvav rezilnik, katerega so se še držali lasje, na obdolženkinih čevljih so se pa še različno videle kapljice krvi. Prišli so nato poklicani orožniki, katerim je priznala prepir in da je vrgla možu v glavo koruzen klas; odločno pa je tajila, da bi ga bila usmrtila; zatrljajala je trdovratno, da si je zadal mož sam smrt.

Zdravniška preiskava je ugotovila na pokojnem Ranerju 11 ran. Od teh sta bili dve smrtni in sicer ena na senci, ki je povzročila razpoko v lobanji in izlitje krvi v možganske prekatke, druga pa je bila na vratu, ki je zadela odvodno ožilje ter bi bila tudi povzročila smrt zaradi izkrvavitve.

Ranerjeva je ostala pri svojem zagovoru dosledna. Tudi pred preiskovalnim sodnikom je vztrajala v prvotni trditvi, da ni ona povzročila moževe smrti. Končno se je dala tako daleč prepričati, da je izjavila, da je izvršila strašno delo v napadu blaznosti. Zagovor je bil verjeten, ker je prišla v preiskovalnem zaporu res kazati znake zaporne psihoze, ki so pa bili vsekar samo posledica strahu pred kaznijo in krčevitih prizdevanj, da bi ji blaznost res verjeli. Psihatri so se z obdolženko v zaporu dolgo bavili ter so prišli slednjič do zaključka, da je odgovorna za svoje dejanje.

V razpravni dvorani

Za razpravo proti Ranerjevi je vladalo danes neobičajno zanimanje, zlasti med njenimi poblaščenimi števili in znanci in sosedmi. Velika razpravna dvorana drugega nadstropja je bila nabito polna občinstva, ki je z zanimanjem sledilo neobičajni razpravi. Obdolženko so privedli pazniki v dvorano tresoč se po vsem životu. Po prvih predsedniških vprašanjih pa se je osvestila in odgovarjala odločno in vztrajno, da ni kriva in da se je mož sam usmrtil. Od časa do časa jo je pa zopet premagala slabost, da je kar klonila, vendar besede priznanja niso prišle iz njenih ust. Dopoldne je sodišče zasliševalo priče, s katerimi se je obdolženka pri konfrontiranju večkrat prav zagovorno sporekla ter se spretno izgovarjala. Nato sta bila zaslišana izvedenca za psihiatro zdravnika dr. Jurčeka in dr. Zorjan, ki sta podala izjavo, da je obdolženka za svoje dejanje odgovorna. Razprava se je zavlekla čez poldne. Senatu je predsedoval dr. Tombak, priredniki pa so bili Lenart, Zemljič, dr. Kotnik in dr. Čemer. Obtožbo je zastopal državni pravnik dr. Zorjan, obtoženka pa je branil dr. Šnuderl. — Obtoženka je bila obsojena na 12 let roboje in trajno izgubo častnih pravic.

Izrabljevalca ljudske dobrote

Ljubljana, 9. januarja.

Med nami živi še vedno mnogo dobrih ljudi, ki radi in z veseljem pomagajo potrebnim, čeprav svojih dobrih dejanj ne obesimo na veliki zvon. Toda prav ti ljudje doživljajo včasih bridka razočaranja, ko spoznajo, kako so bili zlorabljeni in kako so jih navlekli za njihovo dobroto nevedni ljudje. Taki primeri, ki niso redki, so zelo škodljivi, ker so potem ljudje previdni in potem celo potrebnim ne dajejo več radi. Izrabljevalci dobrih ljudi zelo škodujejo dobroti in zaslužijo zato, da se proti njim odločno bore vse dobrotelne ustanove in uradi.

V Ljubljani živi gospa, ki rada pomaga sem in tja potrebnim družinam. K njej je prišla pred dnevi ženska, ki ji je v prepričevalnih besedah opisala svojo bedo: »Oh, gospa, kaj mi je početi: mož mi je umrl, šest otrok imam doma, pa jim nimam dati kaj jesti, ne obleči v kaj! Za božjo voljo, pomagajte mi! Sedmi otrok bo kmalu na svetu, pa nimam niti plenice, niti vozička, kaj šele, da bi si preskrbelaj kaj črnega za pokojnim možem. Sosed me karajo, ker sem kar tako oblečena, kot da bi mi ne bilo nič hudo za rajnikom, pa kako bom reva, ko se za otroke nimam, kupila sebi žalno obleko?«

Dobro gospo je to pretreslo. Dala je prosilki nekaj plenice in oblečile za otroke, pri drugi gospe je izprosila zanjo otroški voziček, pri tretji pa celo žalno obleko. Ginjena se je prosilka zahvaljevala.

V zapuščenem delu mestne periferije, kjer prosilke boljše poznajo, so kaj kmalu izvedeli, kako je opetnastila zopet neko dobro gospo. Sosedje so vedeli, da je ženska vdana alkoholcu, kakor tudi njen mož, nimata pa niti enega otroka, kaj šele šest, niti ne pričakujeta sedmega. Ženska je gospo ogoljufala v tem oziru na prav grd način. Sosedje, ki jim je bilo hudo, ko so videli, da sami niso dobrotelnosti v taki meri deležni, ker ne

znajo tako lepo prositi, čeprav so bolj vredni in potrebni, so goljufice ovadili. Preiskava je v polni meri potrdila njihove navedbe. Proti ženski je uvedena sedaj preiskava.

Ta zanikarna dvojica pa si je upala pred kratkim še nekaj več: prosila je bansko upravo, naj ji odstopi eno sirot, za katere banska uprava išče sedaj skrbnih adoptivnih staršev. »Prav majhnega nam dajte, takega imava radale sta prosila. Banska uprava pa se je hotela prepričati, komu izroči otroka in ko se je o dvojici informirala, jima seveda ni hotela izročiti nedolžnega črvička. Čedni zakonski par je namreč nameraval z otročičkom beračiti in vzbujati pri ljudeh še večje usmiljenje.

Mož je pred meseci tako ogoljufal neko trgovko v Prešernovi ulici. Izprosil je pri njej čevlje za svojega beseja sinčka. Zato ji je privedel nekega tujeja dekca, kateremu so v trgovini pomerili čevlje. Te čevlje je možakar v prvi vozi dekcu odvezl in mu dal dva dinarja ter ga zapodil, sam pa je čevlje prodal in denar zapil. Stvar je tedaj prišla na dan.

Oblasti nameravajo proti tej dvojici odločno nastopiti in ji enkrat za vselej prepričati tako grdo zlorabljanje javne in zasebne dobrotelnosti, kar bo tudi v korist res potrebnim revežem.

Ukraden konj se vrnil

Cerklje ob Krki, 8. januarja.

Snoči ob pol 11 je opazila župnikova dekla Tončka, da je domači konj izginil iz hleva. Šli so ga iskati. Sked je vodil po mostu čez Krko, ki je le par korakov od župnikovega hleva, po banovinski cesti skozi Pirošico proti Malenci (Čatež). Ob polnoči pa so na Stojenskem vrhu in Gadovi peči čuli ropot voza. Ob 4 zjutraj je pa konj pridrvel nazaj do župnišča brez voznika. Vprežen v župnikov voziček, ki so si ga tatovi snoči zposodili. Voz je ves razbit in ima le še eno sprednje kolo, dočim

Mlada inteligenca se organizira

V soboto 7. januarja ob 10 dopoldne je »Zveza mladih inteligentov«, ki se je ustanovila v mesecu novembru s sedežem v Mariboru, sklicala sestanek tukajšnje mlade inteligence vseh stanov v prostorih Delavske zbornice. Sestanek je vodil oand. prof. Ešbin Boje in uvodoma podčrtal delovni načrt Zveze, ki obetaja v strokovnodelovni zaščiti, poglobitvi stanovskosocialne zavesti in študija prebidi sodobnih vprašanj. Razni sodobni znaki, med katerimi je najnevarnejši vpravl problem brezposelnosti inteligence, postavljajo pred našo kulturno javnost čisto novo vsebino časovne problematike, ki jo more razrešiti le mladina, preizkušena in razočarana v svojem zdravem življenjskem idealizmu. — Če kje, potem je pri inteligenci potrebna močna organizacija, ki bo mogla zaščititi njene stanovske interese in na podlagi točnih statističnih podatkov vstopiti v današnji kaos sistematičen red. Nič manj kot ta prvi moment, ki sili našo mlado inteligenco do organizacije, pa je važen še drugi: poglobitev in okrepitev zavesti močne skupnosti inteligence vseh obstojećih stanov. Isto stremljenje, koristiti narodni kulturi in močnejši narodnodržavni skupnosti mora podreti vse dosedanje plitvosti »kavstovstva« med stanovni pri nas in spojitvijo ter zblizvati vse inteligence stanov v močno, ustvarjanja zmnožno delovno skupnostno fronto vse dobro misleče in hoče inteligence. Ne bo pa zadovoljalo zgolj obrambo zaščitno delo, temveč bo možno in nujno v taki močni organizaciji naše inteligence tudi razreševati sodobna vprašanja in graditi na novem, srečnejšem družabnem redu, ki ima priti po teh težkih preizkušnjah in posledicah starega. Oboje mora iti vzporedno, sočasno in smotorno sodelovanje inteligence more tu zadevni prehod usmerjati postopno in razvojno, da se tako zavro in prepreči brutalnosti katastrofalnih revolucij, ki lahko onesrečijo in uničijo par generacij. — Stremljenje »Zveze mladih inteligentov« bo šlo za tem, da se organizacija najprej okrepi, ker je le v močni skupnosti uspeh možen, potem pa se bo — utrjena na znotraj — okrepila tudi na zunan.

Nato so se tolmčila društvena pravila, nekar se je razvil živahen razgovor. Končno so se organizirali trije glavni stanovski krogi: profesorjski (Ema Deisinger, Univerza; B. Bajuk, Dunajska cesta 17), učiteljski (Bogomila Lavrič, Dunajska cesta 17; Hamersak Emil, Celovška 68, VII.) ter za privatne nameščence (Šiler Oskar, Gradaška 8).

Na louu za vlomilko, ki je ugrabila otroka

Kakor je poročal že včerajšnji »Ponedeljski Slovenec«, je v Zagrebu 15letna služkinja mesarja Jurja Šimunkovića Terezija Drvenko iz ročne gosposdarje blaginje, v katero je vlomila prav mojstrsko, ukradla 3600 Din gotovine in več nakitja v vrednosti okoli 5000 Din, nato pa je pobegnila ter odvedla s seboj še 9-letno gosposdarjevo hčerko Marico. Dekle je pobegnilo neznanokam. Prestrašeni oče je s policijo iskal svojo hčerko in nezvesto služkinjo, obveščene so bile vse orožniške postaje, toda za njima ni bilo nobene sledi.

V nedeljo zjutraj pa je prišel na zagrebško policijo mlad avtomobilski šofer, ki je pokazal na prvo sled za obema dekletoma. Njegov oče ga je zjutraj opozoril na to ugrabljenje, o katerem so pisali že nedeljski zagrebški listi. Šofer je povedal očetu, da je pravkar prišel iz Bjelovara, kamor je vozil z avtom deklo in malo deklico, katerih opis se sklada z opisom služkinje Terezije in odvedene Marice. Šofer je povedal, da mu je na ulici mlada deklica naročila, naj jo takoj odpelje v neko vas poleg Bjelovara, z deklico vred, ki jo je vedla za roko. Po poti mu je deklica pripovedovala, da je sicer že kupila železniški vozovnico do Dugega sela, da pa se je premislila in raje najela avtomobil. Na cilju je deklica izplačala šoferja, ki se je nato vrnil v Zagreb.

Maričin oče Šimunković je takoj najel avto in se odpeljal za svojim otrokom in nezvesto služkinjo v kraj, ki mu ga je opisal šofer. Doselej nam še ni znano, kakšen uspeh je imelo to poizvedovanje. Najbrže je Terezija še aretirana in bo preiskava dognala vse motive tega nenavadnega zločina ali bolje rečeno mladostnega, nepremišljenega dejanja, ki izvira bržkone iz želje po pustolovstvih. Saj je deklica bila vsa zavarovana v pustolovske romane.

zadnjega konca sploh ni konj privlekel domov. Konj je ves oplasen, ljudje pa tudi.

Orožniki so menda našli tatove — dva mladotletnika. Na vesti imata več tatvin. Sta že na varnem! Čast pridnim orožnikom, ki so bili na delu vso noč in danes!

Ta konj je že letos v poletju bil enkrat ponoči »na posojilu« ter se je zvedelo podrobno, kdo in čemu ga je odpeljal. Vrnit se je konj tudi tedaj sam.

Janko N. Jeglič umrl

Ljubljana, 9. januarja.

Pravkar smo dobili žalostno vest, da je nočjo nekaj minut po 9. uri umrl obče spoštovani gospod Janko N. Jeglič. Blagi pokojnik je delj časa bolehal na hudi bolezni, zaradi katere je bil 14 dni v bolnišnici. Kot vzoren kristjan je bil zadnje dni vsak dan previden in je umrl lepe in mirne smrti. Dosegel je lepo starost 73 let, bil je namreč rojen 19. maja 1859. Nepomuk Jeglič je bil ena najbolj uglednih oseb naše javnosti. Bil je šolski ravnatelj na ljudski šoli na Grabnu, navdušen član Slomškove zveze in več kot 20 let član občinskega sveta mesta Ljubljane, katerega mesta je bil razrešen leta 1931. Zadnja leta se je posebno udeleževal na dobrodelnem polju kot nadzorni delaven in požrtvovalen član Vincencijeve konference. Velike zasluge si je pridobil za slepce in je kot blaginjski društva Dom slepih nabral toliko denarja, da se je letos mogel kupiti prostor za zgradbo lepega doma. Obširno biografijo velezaslužnega moža prinesemo jutri. Družini naše najgloblje sožalje!

Gostje odgonske postaje

Ljubljana, 9. jan.

Za bridko sramoto je včasih veljalo po naših vaseh, če so koga poslali v domačo občino iz Ljubljane »peršube«, to se pravi, da je prišel z odgonom. Ljubljanska odgonska postaja je zato imela pred leti le malo gostov, po večini doslužene kaznjence, kakšnega starega berača ali kakšno zloglasno žensko. Kako temeljito se je odtejal vse to izpremenilo. Če je bila včasih odgonska postaja le bolj policijska ustanova, ki je reševala Ljubljano pred nadležnimi osebami, je postala zadnja leta pretežno in skoraj izključno socialna ustanova. Veliko stevilo ljudi, ki prihaja v mesto v upanju, da najde tu kosček kruha in skromno zavetje, se znajde na cesti in ne ve ne kam ne kod. V vseh teh primerih pomaga odgonska postaja. V mestnih odgonških zaporih se znajdejo ljudje, ki se po dolgem času prvič najdejo, prvič naučijo nekaj toplega in tudi prvič spe na gorkem. Na odgonsko postajo pošiljajo ljudi policija, druge državne oblasti, izseljenke oblasti, razne občine. Vse te streme, da spravijo te ljudi v domovinsko občino na najcenejši način, to je s prislilnimi potnimi listi. Dostikrat pa so ti potni listi bolj prostovoljni kakor pa prisiljeni. Saj so n. pr. na policiji prav vsakdanji prizori, ko prihajajo tja brezposelni ljudje in prosijo za »prislilnic potni list v domovinsko občino.

Odgonsko postajo v Ljubljani vzdržuje mestna občina. V mestnem proračunu najbolj naraščajo postavka prenešeni delokrog, iz katere se krijejo stroški za one posle, ki jih namesto države opravlja mestna občina. Tudi za odgonsko postajo samo stroški vedno bolj naraščajo, saj sta brezposelnost in beda vedno večji in odgnancev ter izgnancev je vedno več. Prav gotovo je bilo leto 1932 v tem oziru rekordno in ta rekord je žalosten. V odgonških zaporih je vse leto prenočilo 1566 oseb, t. j. okoli 600 oseb več kakor leta 1931. Pomisliti pa je treba da so bile krize, brezposelnost in beda že leta 1931 prav hude. Na mestni občini se boje, da bodo razmere v letu 1933 še hujše. Stroški, ki jih mora plačati mestna občina, (le malo stroškov jih je od teh povrnjenih od drugih občin in oblasti) so znašali v letu 1932 35.000 Din. Ogromna večina med izgnanci so seveda Jugoslovani. Ne manjka pa vmes seveda tudi tujih narodnosti, zlasti Italijani, Avstrijci in Nemci, dalje Čehovi in Slovaki, Madjarov, Rumunov in Rusov. V odgonških zaporih je prenočevalo tudi 7 Kitajcev, samih krošnjarijev. Kam so te poslali, nihče ne ve. Odpravili so jih le do državne meje.

Po večini so bili odgnanci in starosti od 20—40 let. Seveda so bili vmes tudi otroci, večkrat tudi dojenčki v naročju mater. Pri večini odgnanih moških je bil vzrok brezposelnost, pri ženskah pa vlačugarstvo. Seveda pa so bili vmes tudi mnogokrat ljudje, ki so zaslili v odgonški zapor povsem slučajno in niti brezposelnost in niti beda nista bila vzrok. Tako so bili vmes tudi slabomni, ki jih bolnišnica ni marala sprejeti. Leto za letom pa narašča število izseljencev, doma iz vzhodnih in južnih krajev države, ki se vračajo brezposelni, bolni in brez sredstev čez Jesenice in Radovljico iz Francije, Belgije, Holandije in obrenskih provinc v domovino. V mestne zapore sprejemajo tudi bolhne tuje, ki potrebujejo tople hrane in pa revne rodbine z otroci, ki so na potu skozi Ljubljano. Rodbin namreč ne morejo prenočevati v azilu, kjer je na razpolago samo ena velika soba s pričinami in še ta je vedno zasedena. Mestni ječar, ki je bil do zadnjega g. Jezovšek, je dajal odgnancem primerno hrano in sicer kosilo po 5 Din, večerjo po 3 Din zajtrk pa po 2 Din. To hrano plačuje mestna občina. Z novim letom je bil mestni ječar po dolgih letih službe upokojen.

Neoskrnjen rod

Zakopane, 1. januarja.

Zakopane, to ne pomeni danes samo prekrasne goreškega mesta, ki se je vgnezdilo pod severnimi stenami Tatre, ampak vse gorovje, vse hribe in vse križem vmes speljane dolinice poljskega dela Tatraškega gorovja. Nekatere vrste narodni park, na katerega danes s ponosom in z ljubeznijo gleda 32 milijonov prebivalcev Poljske, ker je v celni prostranosti res edini kotiček, ki omogoča visoki turizem. Kako ne bi bila Poljska popolna brez gorovja Tatre!

Rešil ga je propada poljski patriot grof Zamojski, ko ga je 1889 s težkim zlatom iztrgal iz rok židov, ki so več let brez usmiljenja gospodarili po temnih smrečnatih gozdovih in domače prebivalstvo — gorjance — poglani skoroda v obup.

Odslej je Poljska smatrala svojo Tatro za svetišče. Mesto Zakopane je naraslo pod vodstvom velikih narodnih umetnikov, kakor so bili Tytus Salubinski, folklorist Dembrowski in prvi župnik Józef Stolarczyk, ki danes vsi trije počivajo v senenatem grobu, tik ob starodavni leseni kapelici, kjer nikdar ne zmanjka svežih cvetov. Novo mesto je vstajalo, a starega ni izpodiralo. Stari kmečki domovi z izrezanimi tramovjem in okničinami z umetniškimi balkoni, ki silijo povod izpod krova, in kjer cveto rožice ali pa se sonči pestra narodna noša ali pa pletejo krasne vezene tatraanske dekleta, so ostali nedotaknjeni. Nove hiše so splošno posnemale starodavni kmečki slog in šele v najnovjšem času je uspelo nekaterim židom, da so

zgradili nekaj pošastnih, bananih hotelov v stilu Miklošičeve ceste, s čemer je bila prvič oskrnjena lepota tega tatraanskega letovišča. Vse drugo je živa tradicija. Električni telefon, tekoča voda, vse se je prilagodilo starodavnim oblikam in tuje se je našlo v Zakopanih ne kot kakšen oblastni gospod, ampak je prišel nekam s strahom, kakor bi se našel v cerkvi.

Zato je zunanja slika tudi začasa najvišje sezone — letos je bilo ob novem letu v Zakopanem 50.000 tujcev — vedno pristno domača. Domačini, žilavi krasni, ogoreli fantje, vsi v narodnih nošah, z okroglimi gorjenjskimi klobuki in v ozkih, belih, platnenih, lepo rdečomodro vezjenih hlačah ter udobnih ovčjih kožuhih, čez rame pa zopet bele, z bujno fantazijo prevezene suknje, prevladajo po ulicah. Vsi so koščičasti. Na tisoče suknj drvi po mestu, zvončki cingljajo v stoterih glasovnih barvah. Krasno okrašene domače vprege zablistijo v soncu ali pa se ti zaleskečajo nasproti beli zobje tega zdravega, veselega rodu, ki je slovanskega porekla; še govori alovsko in domača vse razume, če mu govoriš slovansko. Tudi deklice. Vse pisane v svojih narodnih nošah, na glavi — ker je zima — krasne domačapravljenke šale, ki skrbno ovijajo njihova vitka telesa. Domačini prevladujejo v zunanji sliki mesta!

To je treba izrazito poudariti. Dva svetova živita drug ob drugem, drug v drugem tako rekoč, bogata, poezije polna in globoko verna narodna duša, in mešanstvo s svojimi dobrimi in slabimi stranmi. Iz vse Poljske se vsiplje v Zakopane ves blazirani svet krvne in denarne buržoazije s svojimi razvadami in s svojimi površnimi etičnimi pojmi! Toda vse skupaj ni moglo do sedaj priza-

deti niti najmanjše rane domačinu, ki rodi razkošja, aredi zablod nadaljuje mirno življenje svojih pradedov, kakor da bi ta drugi svet za njega ne obstajal.

Vprašal sem župnika, vprašal redovnike, katerih je tukaj več vrst, kakšen je vpliv mesta in »kulture« in vsi odgovarjajo, da ga skoraj ni.

Pri tem misli človek z melanholijo na svoj dom, kjer so se stare tradicije poskrile po škrljnih, kjer je manufektura najogabnejše vrste zasedla vasi in pregnala narodno umetnost in kjer je čestokrat dosti, da si tuje, samo tuje, pa se ti že dvigajo kadilnice od vseh strani. In kjer postaja »Slovenec« bitje nemogoča, zasramovanja vredna brezumnost in sterokopitnost!

Kako lepi si pokazala na to ti, Jadviga iz B-wow, mati dveh angelčkov, ko si na Silvestrov večer pripeljala vso svojo družino, moža, brate, sestre, 12 korenjakov in 12 lepih, krepostnih deklet in žena, v razkošni hotel »Bristol«, kjer je variavska gosposda ob večerjaj po 250 Din šalica novega leta! Prišla si, zaplesali ate svoj starodavni gorjenjski ples in ko je ura bila dvanaesti, si se prekrizlali in zapela tej gosposdi novoletno pesem svojih dedov in si izginila ko lepa prikazen, zunaj pa so zacingljali zvončki, ko so spremljali vso to duševno lepoto nazaj v njene neoskrnjene stare domove... K.

Misli

»Molitve in okrasek.« »Naša pesem je bolj okrasek, nemška pesem je bolj molitve«, to sodbo nam je z ozirom na cerkveno petje podarilo berlinsko pismo 3. januarja 1933 v »Slovenec«. To

ne bo držalo, ne kot zgled, ne kot načelo. Ne kot zgled: verniki lepše molijo, če se jim praznična pesem ubrano poje s kora, nego če se jim po vsej cerkvi neubrano »žagat. Ne kot načelo: Cerkev vseh časov in krajev razločuje: oltar, ladjo in kor; mašnica, ljudstvo in pevski zbor. Nekaj drugega je lepa misel in želja; nekaj drugega je lepo dejanje in petje. Kdo bi mogel vselej in povsod oltar in ladjo združiti v pevsko harmonijo? In ko bi tudi mogel, bi vsak čas ne smel pripustiti vsake pesmi verni skupnosti pevске ladje. Zakaj človek nima samo grla, marveč tudi srce, ki se večkrat bolje počuti in združuje z Bogom ob pesmi drugih nego ob svoji lastni. In naposled pri službi božji ne gre za to, da je grlo, marveč da je srce blizu oltarja. »To ljudstvo me časti z ustnicami, a njih srce je daleč od mene.« (Mz. 7, 6.)

Pravljica in resnica. Bodimo oprezní in previdni v razmišljanju, v govoru in pismu, kd ga v nabožnih glasilih podajamo preprostem ljudstvu. Povejmo mu versko resnico, kakor jo ohranjamo, uči in razlaga Cerkev. To jih bo mnogo bolj utrdilo v živi veri in lepem življenju, ko vsa razmotrivanja v še tako logičnih rešitvah na vsako vrstne ugovore. Tomaž Akvinec bi drugače govoril s preprostim ljudstvom, kakor je modroval z učnim svetom. O božični skrivnosti bi bržčas v nabožnem glasilu za preprosto ljudstvo ne napravil takega le uvida: »Tudi ko bi bila božična zgodba samo pravljica, bi bila lepa dovolj, da jo človek vzljubi.« Ali ne čutite, da se preprosto srce pri tem vznemirja, če že ne potušuje? Ne, ne! Nabožna pravljica ne more zamisliti skrivnosti, ki bi bila lepa, ko je naša resnična božična skrivnost.

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Ljubljanske vesti:

Regulacija Ljubljanice v l. 1933

Ljubljana, 9. januarja.

Leto 1933 bo za regulacijo Ljubljanice vsakor važen mejnik. Regulacijska dela bodo namreč letos prvič po vojni prodrla v osrčje mesta, do franciškankega mostu. Letos je namreč projektirana regulacija Ljubljanice struge od šentpeterske vojašnice, kjer so se končala dela lani, pa do franciškankega tromostolja. Dela v tem sektorju bo vršilo znano solidno slovensko podjetje »Ljubljanska gradbena družba«, ki je pri licitaciji ponudila najnižji znesek.

Danes dopokline se je izvršila izročitev terena. Terenska sekcija, v kateri so bili ing. Knez za bano, ing. Pogačnik za ljubljansko mestno občino in dva zastopnika Ljubljanske gradbene družbe, je izročila stavbišču LGD, ki bo takoj začela s pripravljalnimi deli (merjenji itd.). S praviimi terenickimi deli pa bodo pričeli, če bo dopuščalo vreme, v začetku meseca marca.

Strugo med šentpetersko vojašnico in tromostovjem bodo poglabili za 3 metre. Odvoziti bodo morali 53.000 kubičnih metrov materiala, katerega vsega bo požrla nenasiitna Ravniharjeva jama ob Linhartovi ulici. Nato bodo napravili na dnu struge 40 cm debel betonski tlak, za kar bodo porabili okrog 150 vagonov cementa. Zaradi mehkega terena se bodo vršila poglobljevalna dela postopoma po strugi navzgor v zelo majhnih odsekih. Struge bo odprte naenkrat največ 4 metre. To pa zaradi tega, ker bi pri večjih odprtinah nastalo premikanje in opornih zidovih zaradi mehkega terena. Dela bodo zato napredovala nekoliko počasneje, ker ne bo moglo zaposliti večjega števila delavcev. Po dosedanjih računih bo zaposlenih pri regulaciji okrog 100 delavcev. Kakor smo informirani, bo Ljubljanska gradbena družba vršila delo kolikor mogoče ročno. Stroje bo uporabljala le pri onih delih, ki jih je z ročnim delom težko ali nemogoče opravljati.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.
Opera: »Madame Butterfly«, Red C.
Delavska zbornica: SPD. Predavanje prof. Janka Mlakarja o Visokih Turah, ob 20.
Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bokarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Zobozdravnik

☉ **Rojstni dan kraljice Marije** v Ljubljani. Ljubljansko prebivalstvo je z vsjo primerno slovesnostjo proslavilo rojstni dan kraljice Marije. Poslopja so bila okrašena z zastavami, v nedeljo zvečer in sredi je bil grad razsvetljen. Včeraj ob 10 dopoldne je daroval v stolnici prevz. knezoškof dr. Rožman slovesno službo božjo z zahvalno pesmijo Te Deum. Slovenski službi božji so prisostvovali divizijski general Cukavac in mestni poveljnik general Popović, podban dr. Pirkmajer, mestni župan dr. Puc s podžupanom prof. Jarcem, konzularni zbor, občinski svetniki, častniški zbor, zastopniki korporacij in organizacij ter zastopniki raznih drugih oblasti, uprav in uradov.

☉ **Koncert koroške narodne pesmi**, P. n. občinstvo opozarjamo, da se vrši definitivno koncert Koroške narodne pesmi v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 20 zvečer v veliki dvorani hotela Union. Spored isti kakor je bil določen za nameravani decembrski nastop. Nastopi napovedanih 5 noskih zborov in še en koroški kvintet. Vstopnice, ki so bile kupljene za decembrski koncert ostanejo v veljavi za ponedeljek, 16. t. m. Na razpolago je samo par sedežev in pa še dovolj stojišč, ki so v predprodaji z programi vred v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

☉ **IV. glasbeni večer**, ki je posvečen skladatelju Francu Gerbiču. Gerbič je deloval na praškem narodnem divadlu, dalje v Zagrebu, Ulmu in Lvovu dokler ni prišel v Ljubljano. Glasbena Matica šteje Gerbiča med svoje prvostopne sodelavce, kakor tudi dramatično društvo ter čitalnica. V slovensko gledališče je uvedel opero. Zapustil je več nego 70 skladb med njimi tudi opero »Kres«. Program, ki bo izvajal v sredo zvečer ob 8. t. januarja v mali dvorani hotela Union obsega izključno njegove skladbe. Uvodno predavanje govori g. dr. Jos. Mantuani. Dvospetve pojeta gđc. Rudolfova in Korenčanova. Sodeluje dalje solist g. Jože Li-

Stroški za regulacijska dela so preračunana na 2.300.000 Din.

Higijenska vprašanja

Ljubljancem, zlasti one, ki domujejo na Šentpeterskem in Poljanskem nasipu in ki so imeli lansko leto več nego dovolj prilike vihati nos nad smradom iz Ljubljanice struge, bo predvsem zanimalo vprašanje, kako bo preskrbljeno pri letošnjih delih za higijeno. Moramo jih že sedaj potolažiti, da letos ne bo več veljela krilatca rajnega Milčinskega, ki je nekoč v nekem podlistku v »Slovenec« napisal, da »regulacija smrdi«.

Ljubljana bo zaprta pri zatvornici v Trnovem, vendar pa bo teklo v posebni kineti (jarku) 300 litrov vode na sekundo. Kineta bo odvajala talno vodo in izpirala strugo. V poletnih mesecih pa bodo od časa do časa, če bo treba, spustili vodo v celo strugo. Tudi za odvajanje fekalij bo preskrbljeno. Vsi kanali, tako cestni kakor hišni, se bodo odvajali po glavnih zbiralnih kanalih na obeh straneh Ljubljanice v strugo pod šentpeterskim mostom, kjer bo njih vsebino sprejela že poglabljena struga. Sploh se bodo dela vršila, kar se tiče higijenskih vprašanj, po onih principih kakor leta 1912 in 1913, ko Ljubljancem ni bilo treba prav nič vihati nosov.

Se eno zanimivo vprašanje se pojavlja ob tej priložnosti. Namreč zaradi snega. Zelo dvomljivo je, če bo Ljubljanska gradbena družba, ki ji je bil danes že izročen teren, dopustila, da bi mestni magistrat dal odvažati sneg v Ljubljanico strugo od trnovske zatvornice pa do šentpeterskega mostu. S tem bi se močno poslabšal teren, ki je že itak izredno mehek.

Vendar pa je kljub vsem predvidenim in nepredvidenim težavam upati, da bo Ljubljanska gradbena družba, ki ima za seboj že toliko impozantnih del, tudi regulacijo Ljubljanice od šentpeterskega mostu do tromostolja izvršila v splošno zadovoljnost in v ponos slovenske prestolnice.

kovič, kakor tudi kvartet Glasbene Matice. Program je izključno slovenski na kar opozarjamo zlasti žlane in članice ljubljanskih pevskih zborov in ljubiteljev slovenske glasbe. Vstopnina sedeži rezervirani 5 Din, običajni 3 Din, stojišča 2 Din, dijak 1 Din. Dobe se v predprodaji v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 5.

☉ **Pri kaplanu tam za vodo**, dobiš ob vsakem času izborna mizla in gorika jedila. Sprejemo se tudi abonenti na hrano. Te dni so pripeljali prvostopno bizelsko kapljico, rdečo in belo, ki je res nekaj posebnega. Zato: Prijatelj, ne hodi mimo, Pepe toči izborna vino.

☉ **Predavanje S. P. D. o Visokih Turah**. Opozorjamo planince in prijatelje gorske prirode na

dr. V. Dolenc

predavanje prof. Janka Mlakarja, ki se vrši drevi ob 20 v Delavski zbornici. Predavatelj nas bo vodil v tistem delu Centralnih Alp, ki se tako lepo vidijo s Triglava. S pomočjo sklopičnih slik si bomo ogledali najlepše vrhove Visokih Tur, tako n. pr.: Dreiherrnespitze, Venediger, Veliki Klek, Wiesbachhorn, Sonnblick itd. Seznanili se bomo z njih prostornimi ledeniki, lepimi dolinami, vzponi in sestopi. Kdor bo po tem predavanju obdvoval s Triglava od daleč v večni sneg in led vkovane orjake, mu ne bodo več neznan. Tistim pa, ki so že hodili po Visokih Turah, jim bo to predavanje gotovo obudilo lepe spomine na dni, ko so oboroženi s cepinom in drezami kresali po njih ledenikih. Vstopnice za to predavanje se dobe v predprodaji v pisarni S. P. D., Masarykova cesta 14/1 (palača Grafike) in pa drevi od pol 20 dalje pri blagajni v Delavski zbornici. Sedeži so po 6 Din, stojišča po 3 Din.

☉ **Samaritanke in samaritani višjega samaritanskega tečaja krajevnega odbora Rdečega križa** v Ljubljani! Izpiti se vrše v torek, 17. t. m. ob 19 v OUZD t. j. danes teden. Diplome nižjega tečaja prinesite seboj.

☉ **Nov zobozdravnik**. V Ljubljani v palači »Dunav« na Aleksandrovi cesti je otvoril zdravniško ordinacijo dr. Vladimir Dolenc. Specializiral se je na dunajski zobozdravniški kliniki gosp. prof. Pichlerja po najnovejših metodah. Zobozdravnik je iz znane škofješke rodbine in mu želimo mnogo uspeha.

Sinko dragi, bodi hiter,
k Slamiču brz po en liter!
Ta edini me polika,
da spet zdrav sem, kot se šika!

Kulturni obzornik

Ruski verski litozoški problemi 19. veka

Ruski problemi so svetovni problemi; od usode Rusije je v mnogoterem oziru odvisna usoda Evrope in vsega sveta. Zato se evropska znanost tako zanima za proučevanje Rusije in njene misli. Mi imamo še posebne razloge za proučevanje ruskih problemov, ker živimo v eni državi s Srbi, ki so svojo politiko in svojo cerkev bistveno navezali na Rusijo. Politična zveza je s padcem carske Rusije pretrgana, tem živlejši pa je stik na cerkvenem in bogoslovnem polju. Vprav zadnje dve leti se na jugoslovanske tla prenaša najkrajnejša ruska bogoslovna polemika tako zvane slavjanofilske bogoslovne smeri. V doli, ko se tako neumesno in neokusno obnavljajo zastarele polemike metode in ideje, je izredno razveseljiv pojav živahna in aktualna srbska knjiga: *Problemi filozofije i religije 19. veka* (Belgrad 1932. Strani XIV+236). Spisal jo je nadarjen mlad bogoslovnoizobražen laik, dr. Dušan Stojanović.

Knjiga nam predstavlja ruske versko-filozofske probleme 19. stoletja v likih štirih značilnih predstavitev ruske religiozne misli preteklega stoletja. To so: zapadno orientirani Peter Čadajev, slavjanofil Ivan Kirejevski in Aleksej Homjakov ter originalni, osamljeni Konstantin Leontjev. Vmes večkrat omenja tudi Dostojevski in Vladimir Solovjev, ki ju ne smemo prezreti, ako hočemo umevati ruske religiozno-filozofske probleme preteklega stoletja. Vse to opisuje v živahnem časnikarskem slogu, a obenem tako trezno in solidno, da je knjiga prijetno čtivo za vsakega izobraženca in tudi za strokovnjaka.

Peter Čadajev je znan kot prvi na-

čelni pristaš religiozne zapadne kulture in načelni prijatelj katolištva. Pravoslavnega srbskega pisatelja to prav nič ne moti v objektivnem prikazovanju zaslug neustrašnega Čadajeva, čigar geslo je bilo: »Ljubim Rusijo, a še bolj ljubim resnico.« S Čadajevom naglašajo, da je ne samo Rusija potrebna Evropi, marveč tudi Evropa Rusiji in da je treba priznati historično najširjo katolicizma. Istotako trezno in objektivno riše lik Alekseja Homjakova, tvorca in voditelja skrajne »slavjanofilske« protikatoliške polemike. Homjak je bil v verskih vprašanjih v prvi vrsti polemik, ki ni objektivno presojal spornih vprašanj (str. 117 i. dr.) in ki se po sodbi odličnega ruskega historika Sergija Solovjeva (očeta Vladimira Solovjeva) ni ustavil pred nikakim zavijanjem in pred nikako lažjo (str. 119). Zato bi bilo jako neumešno, ako bi brez kritike in »brez apelacije« sprejemali njegovo dokazovanje (str. 162). Polemično bogoslovje Homjakova danes ni več tako važno (str. 163).

Tako pisatelj v živahno narisanih likih značilnih ruskih religioznih mislecev trezno in objektivno predstavlja vrednote, a tudi sence in slabosti ruske religiozne filozofske misli preteklega stoletja. V tem popolnoma ooglasmu s pisateljem in radi priznavamo tudi zasluge ruskih slavjanofilov za rusko domovino in za proučevanje verske misli med rusko inteligenco. Celo Vladimir Solovjev, največji nasprotnik slavjanofilske protikatoliške polemike, je priznaval zasluge slavjanofilov za rusko versko misel.

Mislím, da pravilno razumem pisatelja, ako trdim, da odklanja slepo prenašanje slavjanofilske protikatoliške polemike v našo dobo in na jugoslovanske tla. V tem smislu piše na mnogih mestih in naglašajo, da v uvodu (str. XIV): »Naša zgodovinska usoda je postavila pred nas (Srbe) povsem nove probleme; pri njihovem reševanju bi nam mogla ruska religiozna misel koristiti bodisi kot kazipot, bodisi kot opomin!« Usodno bi bilo, ako bi hoteli slepo posnemati zastarele ruske

☉ **Društvo »Pravnik«** priredi II. javno predavanje v sredo 11. t. m. ob pol 21 v restavraciji »Zvezda«. Predava g. odvetnik dr. Henrik Tuma o »Javni in sodni upravi beneške Slovenije do zavlade Avstrije«. Vabimo vse žlane in prijatelje društva, da se tega vezlanimivega predavanja v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

☉ **Odhodnica**. Ob priliki upokojitve nadzornikov proge gg. Jak. Lederja, Iv. Bolleta in Ant. Bezlaža so priredili aktivni nadzorniki prog drž. žel. v restavraciji »Novi svet« odhodnico. Kakor priljubljeni so bili navedeni upokojeni tovariši, je pokazala številna udeležba tovarišev, ki so prihitali od blizu in daleč. Tudi dosednji predelavci so se udeležili večera. Železničarski pevski odsek je zapel več lepih domačih pesmi. Odhodnica je potekla v najlepši tovariški vzajemnosti. Odhajajočim tovarišem so vsi navzoči želeli, da bi uživali zaslužno pokojnino mnogo let v zdravju in zadovoljstvu.

☉ **Deložacije v preteklem letu**. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bilo v preteklem letu predlaganih 236 deložacij, in sicer pri prvem pododdelku izvršilnega oddelka 125, pri drugem pa 111. Izvršilni organi so s pomočjo zastopnika mestnega magistrata večinoma preskrbeli deložiranim strankam primerna stanovanja, drugim pa

Mariborske vesti:

Številke o bolezni in trpljenju

Mariborska bolnišnica v l. 1932 — Več bolnikov in manj umrljivosti

Maribor, 8. januarja.

Številke, ki jih izkazuje mariborska bolnišnica za minulo leto 1932, dokazujejo, da smo ob zaključku leta 1931 upravičeno opozarjali na nujno povečanje bolnišnice, ki je pač eden najvažnejših socialno-zdravstvenih zavodov Slovenije. Leta 1931 je izkazovala bolnišnica 8822 bolnikov, lansko leto pa že 9422 in kakor kaže, bodo tudi v bodočnosti te številke v istem razmerju rastle. Po posameznih oddelkih so se bolniki razdelili: na kirurški oddelki 2889, na internem 2107, na očešnem in za sorodne bolezni 1958, na kožnem in veneričnem 1259, na infektološkem 511, na porodniško-ginekološkem 1623 in na oddelku za pljučne bolezni 120. Število oskrbnih dni znaša 156.582 ter se je napram letu 1931 nekoliko znižalo. Umrlo je v bolnišnici 459 bolnikov; prvo mesto zavzema morilka tuberkuloza z 72 osebami, potem slede bolezni srca in obtočila z 68 in takoj kot tretja nevarnost rak z 54 osebami. Nalezljive bolezni so pomorile 48 oseb (med njimi samo difterija 34), poškodbam in zastrupljenju pa je podleglo 23 bolnikov. Umrljivost je znašala 4,4%, leta 1931 pa 4,6%. Največja je bila jeseni in pomladi. Visoko število umrlih radi difterije je pripisati v večini malomarnosti roditeljev, ker so bili mali bolniki pripeljani v bolnišnico takorekč v zadnjih vzdihljajih, ko ni pomagal noben serum več. Da pa splošna umrljivost kljub poslabšanim socialnim razmeram prebivalstva pada, je pripisati napredku medicine, strokovni izvežbanosti zdravnikov in skrbni negi. — V porodniškem oddelku bolnišnice se je narodilo 734 otrok. — Operacij je bilo skupno 3680, od tega nad dve tretjini na kirurškem oddelku, kjer je

Palača Dunav

Aleksandrova cesta

povprečno dnevno 7 operacij; pnevmotoraks je dobilo 215 oseb, histoloških preiskav 214 in obdukcij 321; rentgenološko je bilo pregledanih 2361 bolnikov, rentgenskih slik je bilo napravljenih 1631. Poleg tega izkazuje visoke številke tudi ambulatoriji: na veneričnem je bilo zdravljenih in pregledanih 864, v ostalih pa 567 slučajev. Odklonjenih je bilo 1536 bolnikov.

Nad vse zanimive so številke o gospodarstvu bolnišnice, ki pokazujejo, kako velik in obsežen obrat predstavlja taka ustanova. Osebnih izdatkov je bilo 1.421.431 Din, stvarnih stroškov, kakor pišarna, kurjava, razsvetljava, prehrana, zdravila in zdravilne potrebščine, pogrebni stroški in drugo 3.709.751 Din, gradbene preureditve 465.000 Din. Največji odstotek odpade od tega na prehrano (36 odstotkov), kurjavo 12%, zdravila 12%, ostalo pa inventar, anuitele in razne druge potrebščine. Skupno je bilo izdanih 210.477 celodnevni prehranjevalnih obrokov. Porabilo se je zato samo raznega mesa 43.256 kg, 113.121 litrov mleka, dva vagona moke in mlevskih izdelkov, 72.269 komadov jaja in enako obilje drugih hranil. Hišna pekarna je napekla 64.255 kg kruha in 337.505 žemelj. Mnogo se je porabilo za kurjavo, zdravila itd., pri tem pa treba omeniti, da se je uprava morala omejevali le na najnujnejše nabavke, ker so dohodki bolnišnice radi krize zelo padli. Samo zasebniki dolgujejo bolnišnici 400.000 Din na oskrbninah, še večji znesek pa občine in bolniške blaginje. Poleg tega

so pohištvo začasno shranili v raznih skladiščih. Kako sta bila lani oba izvršila oddelka obremenjena, smo že navajali. Prvi oddetek je imel 5809, a drugi 6433 vlog.

☉ **Boben poje...** Na dvorišču mestnega magistrata je bilo večerj dopoldne prav živahno vrvenje. Vršila se je javna dražba raznih zarubljenih premičnin, tako pohištva, velike banje, hrastove kadi, putriha, ogledala, dveh starih šivalnih strojev in motor. koleasa. Te stvari je davčna uprava za okolico zarubila po nekaterih vaseh. Stvari so bile prodane za prav nizke zneske. Interesenti so dražitev spremljali z raznimi opazkami. Prišla je na vrsto n. pr. mala, okrogla miza. »Stara miza 150 Din!« je bil klic davčnega organa. »Polomljena je in noga zvezana s spago«, je nekdo vzdiknil, »in zato naj bo še 2 Din več.« Prodana je bila za 15 Din. »Velika smrekova banja! Cenjena na 300 Din! Koliko do kdo?« »Dam 5 kovačev!« Banja ni bila prodana. Mal putrih je neka žena zdržala za 22 Din, cenjen pa je bil na 66 Din. Večje je bilo zanimanje za dokaj dobro ohranjeno motorno kolo s prikolicco. Cenjeno je bilo na 12.000 Din. Nekdo je najprej ponudil 500 Din. Zdraženo pa je bilo za 4500 Din. Dražba je trajala od 9 do 11 dopoldne.

pa še dosedaj ni prejela bolnišnica dotacije države in banovine, ki presega navedene vsote za skoro štirikratno.

Spričo pomanjkanja sredstev ni mogla bolnišnica letos pričeti z ureditvijo gradbenega načrta, ki ga je nameravala izvesti v petih letih ter bi potrošila za vse preureditve okoli 20.000.000 Din. Celotni gradbeni program obsega gradnjo novega pavilijona za očešni, venerični in umobolni oddelki s skupno 230 posteljami, povečanje prosekture, zgradbo novega gospodarskega, administrativnega poslopja in porodniško-ginekološkega oddelka. Vseeno pa je bilo v preteklem letu delno zgrajeno gospodarsko poslopje in povečana prosekтура. Zaposluje pa bolnišnica skupno z zdravniki, upravnim aparatom in strojniki vred 190 ljudi.

*

☐ **Rojstni dan kraljice Marije** so je proslavil v Mariboru s pontifikalno sv. mašo, ki jo je opravil ob 9 v stolnici pomožni škof dr. Tomažič ob asistenci. Po sv. maši je bila zahvalna pesem z molitvami za kraljico. Sv. opravila so se udeležili korporativno predstavniki tukajšnjih civilnih in vojaških uradov ter društev. Ob 11 se je vršilo na sreskem poglavarstvu vpisovanje v poklonilno knjigo. — Javna poslopja v mestu so izobesila zastave.

☐ **Odlikovanje zaslužnih sadjarjev**. Ob priliki jesenske sadne razstave je povzročil posebno pozornost krasen oddetek, ki so ga razstavljali sadjarji iz St. Petra pri Mariboru. Vsi razstavljalci so dobili za svoje vzorno blago diplome, ki so jim bile sedaj izročene. Ob tej priliki se je vršila v St. Petru v šoli mala slovesnost, kateri sta prisostvovala v imenu razstavnega odbora njegov podpredsednik, mariborski podžupan g. Goloub in tajnik, bančni blagajnik g. Loos. Častno diploma je prejela šentpeterska sadjarska združba; diploma je lepo umetniško delo o. Vahtjara. Priznalne diplome pa so dobili: g. župnik Anton Tkavec, župan in posestnik Ivan Flašer, Mihael Kovačič, Lorber Alojz, Knapelj Matija, Verlič Franc, König Maks, posestnice: Kramer Ivana, Vrečko Marija in Obesstinski Hilda. Priznanje, ki so si ga v zornih sadjarjih dobili od razstavnega odbora, jih bo gotovo vzpodbujalo še na vnetejše delo na polju sadjarstva.

☐ **Zopet živinski sejem**. Ker se od 28. novembra 1932 dalje ni pojavil noben slučaj slinavke in parkljeve v mestu Mariboru in je izvršena desinfekcija okuženih prostorov in revizija po banki upravi, se ukinkajo vse odredbe izdane z razglasom z dne 30. novembra 1932 glede živinskih sejmov, ki se pričnejo s 13. januarjem. Tega dne bo svinjski sejem, živinski bo pa v orek, dne 24. januarja.

☐ **Upniki Kmetijske eksportne**. Za preizkušanje naknadno prijavljenih in do naroka morda še prijavljenih terjatev je odredilo okrožno sodišče v Mariboru posebni ugotovitelni narok na dan 30. januarja 1933 ob 11, soba 84.

☐ **Akademski kongregacija** ima v sredo ob 8 sestanek v običajnih prostorih.

☐ **Smrt v visoki starosti**. Na Aleksandrovi cesti 11 je umrla včeraj jutraj gospa Marija Mihajlovič, vdova odvetnika iz Zemuna. Truplo pokojnice bo jutri blagoslovljeno ter prepeljano v Zemun. Naj počiva v miru!

☐ **Iz gledališča**. Pripravlja se drama Schalom Ascha: »Bog maščevanja«. Režira V. Skrbinek.

☐ **Prišlo se je...** V nedeljo se je vršila na Pohorju prva smučarska tekma v letošnji sezoni. Tekmo je organiziral agilni Smučarski klub Lovrenc pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Bilo je dovolj dobrega snega, da se je tekma vršila v redu po strminah okoli trga na progi ca 10 km. Tekma je bila vzorno organizirana, kar so priznali Lovrenčanom tudi izkušeni tekmovalci. Posetilo je tekmo poleg številnih domačih tudi večje število mariborskih smučarjev, ki so tekmovali izven konkurence. Najboljši čas dneva je dosegel mladi Peter Skofič iz Maribora. Rezultati so naslednji: Peter Skofič (Slov. plan. društvo v Mariboru) 045.16; König Herbert (Maribor smuč klub) 045.50; Stoler Leopold (Snuč klub Lovrenc) 045.50; Tišler Franc (MSK) 046.20; Jodl Feliks (SKL) 046.47; Franc Kramberger (SKL) 048. — V malih časovnih razlikah so sledili še ostali tekmovalci.

☐ **V kinu omedel**. V Grajskem kinu se je v nedeljo zvečer pripetila nenavadna nezgoda. V trenutku, ko je bila predstava zaključena, se je onesvestil operater, ki je predstavo vodil. S skrajnim naporom je vzdržal do konca predstave. Onesvečenega so reševalci prepeljali na njegov dom.

☐ **Poravnava in konkurzi**. Konkurs tovarne električnih žarnic »Volta« v Mariboru se odpravi, ker je vsa masa razdeljena. Poiridi se prisilna poravnava med prezadolženko »Sanac«, tovarna čokolade v Hočah pri Mariboru. Po tej poravnavi plača prezadolženka konkurznim upnikom 111. razreda 15% terjatev v 20 mesečnih obrokih.

☐ **Streli za tatoma**. Na postaji v Račah so poskušali v noči na nedeljo vlomileci svojo spretnost na kurnikih tamošnjih stanovalcev. Bili so pa pravčasno opaženi in prišli se je za njimi razburljiv lov med vagoni, v katere so padali cele streli. Enega so bili skoro ujeli, pa je ušel le tako da je žrtvoval svoj s kurami nabasani nahrbtnik. Neprestani vloni v kurnike prebivalstvo. Rač in okolice zelo vznemirjajo. Ni skoro hiše, katere ne bi bili tatovi oplenili ter so tekom enega meseca pokradli na stotine kokoši in celo nad pitanega prašiča so se spravili. Zasedovanje tatov, ki očitno vnovčujejo svoj kurji plen na mariborskem trgu, je bilo doslej čisto brezuspešno.

Dnevna kronika

Zvonarjev smrtni zvon

Sv. Križ pri Rogoški Slatini, 6. januarja. Lepo je pri Sv. Trojici na Perniku v večernih urah, nekoliko pred sončnim zatonom; toliko lepše za izmučenega delavca, ki leže v zarji večnosti k zaslužnemu in zaželenemu počitku, kakor je dne 4. januarja legel dvakratni cerkvenik, pri župni in podružni cerkvi, Jernej Hrepevnik. Zvonovi, ki je z njimi tolikokrat ubrano zvonil drugim, zvonijo danes Jernejcu. »Jernejec« so mu rekli, kar priča, da ga je še prejšnja stara nadžupnik cerkev videla kot dečka, ko je nekdo škofu Slovačku stregel pri sv. maši. Za mašinim strošnikom je postal cerkvenik in kot tak je služil novi cerkvi Sv. Križa: 90 let pod pokojnim zlatomašnikom A. Fröhlichem, in skoraj 35 let pod sedanjim nadžupnikom in dekanom Fr. Korosecem. Cerkev Jernejec je do zdajnega, do svojega 82. leta, z vedrim licem in vestno skrbjo opravljal svojo službo. Davno že bi bil zaslužil zlato svetinjo za zvesto delo, pa je šel sedaj po zlato plačilo k večnemu Gospodu.

Božični blagoslov v nali-valnici zdravilnih vrelcev

Rogoška Slatina, 8. januarja. Lepo in pomembno misel je sprožil ravnatelj Ditrich, ko je mislil: kakor se na Šentjanžovo v kleti blagoslovja vino, tako naj se na Slatini v nali-valnici blagoslovijo zdravilni vrelci in vse, kar je z njimi v zvezi, da bo Rogoška Slatina v blagor mnogih. Za to blagosloavljenje se ni mogel izbrati primernejši praznik ko nedelja Svete Družine. Ne toliko z ozirom na to, da se je oltarna slika v zdraviliški kapeli imenovala svoj čas »Sv. Družina«, marveč mnogo bolj zato, ker so slatinski vrelci lepa podoba družinske skupnosti. Od vseh strani: iz Zagaja in Irja, z Boča in Plešivca; se vrelci zbira- ro in stekajo pod skupnim krovom zdraviliške nali-valnice. Toda je en vrelce močnejši ali starejši od drugega, nič ne moti njih zdravilne skupnosti. Na istem kraju, na isti način, z istimi rokami in stroji se polnijo steklenice in polegajo v skladišče zdravilnih vrelcev. Glejte podobo družinske skupnosti! Ravnatelj z uradnim, delovodno je delav- stvom, vsi skup tvorijo eno samo delovno skupnost na Slatini. Božični blagoslov prijetno z oledrini in lovori okrašene nali-valnice in njene celotne: ob podobi sv. križa in sohi kralja Aleksandra; zbrane družine je jasen dokaz in izraz globokega social- nega umevanja zdraviliške uprave. Ta blagodejna vzajemnost uprave, uradništva, delovodstva in de- lavstva naj pomeni novo rast in naj prinese novo čast Rogoški Slatini.

Ljudsko gibanje v l. 1932

Guštanj. V letu 1932 je bilo rojenih 46 otrok, 27 fantov in 19 deklic. Umrlo je 50 oseb (20+30). Poročenih 6 parov doma, dva para drugod. Svetih obhajil je bilo 12.670. Nabožnih listov naročenih sledeče število: »Bogoljub« 44, »Glasnik« 55, »Kra- ljevo božje« 7, »Nedelje« 5, »Katoliški misijoni« 20. Udov Mohorjeve družbe 85.

Kotlje. Rojenih je bilo v letu 1932 vsega 21 otrok, 19 oseb je umrlo. Najstarejši mrlič je bil 85 let star. Nabožni listi so imeli sledeče število naročnikov: »Bogoljub« 10, »Glasnik« 17, »Kra- ljevo božje« 2, »Nedelje« 24, »Katoliški misijoni« 3. Mohorjeva družba ima 24 udov.

Metlika. 83 jih je požela smrt v preteklem letu v metliški župniji. Umrljivost je bila torej velika. Lani je umrlo le 62 oseb. To število sta močno povišala oslovski kašelj in griža. Letos rojenih otrok je pomrlo 25, večinoma za oslovskim ka- šljem, do 6. leta pa jih je bilo 9. Najbolj tragično je posegla smrt k Guštinovim na Lokvici, kjer je v dveh dneh požela dva brata v cvetu let. Poro- čenih je bilo 22 parov. Rojenih pa je bilo 90 otrok — dečkov 49, deklic 41.

Dolnja Lendava. Naša župnija šteje blizu 11.000 vernikov. Rojstev smo imeli 337 (nezakon- ekih 29), smrtnih slučajev 161 in 99 porok. Koliko dela daje župnija ob meji z različnimi narodnostmi, nam pove pravilni zapisnik, ki izkazuje 999 šte- vil. Obhajil je bilo razdeljenih le 34.000 (in obha- jila v ekspozituri Hotiza). V župniji so nastavljeni štirje duhovniki. Vinorodna je naša župnija, pa zanimivo je, da pri nas ni tistih fantovskih prete- pov, kakor se dogajajo po drugih vinorodnih kra- jih. Kakor povsod — tudi pri nas alkohol zelo vpliva na moralno življenje v župniji.

Koledar

Torek, 10. januarja: Pavel, puščavnik; Vi- ljem, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani je preteklo nedeljo po dolgo- trajni, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala go- spa Josipina Bremaš. Pokopali jo bodo danes ob 4 popoldne. Naj v miru počiva! Zalujočemu so- prugu in hčerki naše iskreno sožalje!

† V Zgornji Šiški pri Ljubljani je v nedeljo umrla gospa Jelena Tausch roj. Reiblova. Poko- pali jo bodo danes ob 3 popoldne na pokopališču v Dravljah. Naj ji sveti večna luč! Zalujočemu so- prugu naše iskreno sožalje!

† Na Glincah pri Ljubljani je umrla gospa Franciska Peklarj, upokojenka tobačne tovarne. Pogreb bo danes ob 3 popoldne. Bog ji daj večni mir in pokoj! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Ostale vesti

— Kaj bo z novimi občini? Iz Metlike nam pišejo: Seveda bi vsak najraje v vsem sebi sam gospodaril, toda vemo in čutimo tudi, da se to danes pri nas ne godi. Ničveč seveda ni vseveden, gotovo pa je, da imajo vedno nekateri boljše mi- sel. Ni tukaj mesto, da bi se obsirno s tem raz- pravljalo, niti da bi vse razloge našli, ki vodijo eno ali drugo misel, gotovo pa je, da je občina močnejša in laže shaja, če je večja. Posebno pa je to važno v času sedanje krize, ko bo po zakonu treba zidati občinski dom — kjer ga še ni — vemo pa, da je takih domov še malo, pri naših malih občinah pa jih sploh ni. Zato je v sedanjem brez- upnem času nemiselnost nalažati si večjih bremen z »luksumom« malih občin in zidavo občinskih do- mov. Za to je nedvomno najbolj modra zamisel onih mož, ki predlagajo za Metliko in vso njeno okolico eno samo občino, v kateri občinska hiša že stoji. Seveda bi morda nekateri privatni in lokalni interesi kazali nekoliko drugače, toda če kdaj, je v sedanjem težkem stanju prav posebno važno, da v skrbni skupnosti vseh popusti v politiki svojega domačega praga in utrpi v korist javnega blaga. Kdor vso zadevo trezno in vestransko premisli, bo gotovo uvidel, da je v občo korist ena sama velika občina: Metlika z vso slovensko okolico.

— Sol se bo poročila. Uprava državnih mono- polov objavlja, da bo 15. januarja znižala prodajno

ceno za namizno sol od 12 na 8 Din za kilogram. Sol se bo prodajala v zavojih po pol kilograma netto. Na zavojih je označena še stara cena, to je 6 Din, prodajati se pa smejo samo po 4 Din.

— Potni stroški za sodne pripravnike. Pravo- sodni minister je izdal tolačenje k uredbi o po- vračilu potnih stroškov za sodne uslužbence. Po tem tolačenju pritiče sodnim pripravnikom, ki so v brezplačni sodni praksi, enaka odškodnina za potne stroške kakor sodnim uslužbencem z vse- učiliško izobrazbo.

— Praktični učiteljski izpiti v Ljubljani. Na številna vprašanja sporoča izpitni odbor za pola- ganje praktičnega učiteljskega izpita v Ljubljani vsem kandidatom, naj vložijo pravilno opremljene prošnje na izpitno komisijo takoj, ko dovrše svoje 20 mesečno aktivno službovanje na narodnih šolah, ne da bi čakali na oba glavna termina v novembru in aprilu. Izpitni odbor bo, kakor hitro se bo na- bralo primerno število prošelj, ugotovil izpitni ter- min ter prošilce pozval k izpitu. Prihodnji izpitni termin bo z ozirom na polletni šolski zaključek d. 6. februarja ob pol 8 zjutraj. Prošnje — v termin naj bodo vložene takó, da bodo najpozneje 3. februarja t. l. v rokah izpitnega odbora. — Iz- pitni odbor.

— Davčna uprava na Vrhniki že funkcionira. Te dni je obnovljena davčna uprava na Vrhniki, ki je bila dve leti dodeljena davčni upravi za ljubljansko okolico, začela poslovanje. Včeraj so iz Ljubljane prepeljali na tovarnem avtomobilu vse zadevne akte. Davčno upravo na Vrhniki vodi davčni upravitelj Fran Vošnjak, ki je bil doslej v Kamniku, kot kontrolor pa posluje davčni uradnik Fabrij iz Murske Sobote. Upravi so še dodeljeni 1 zvančnik, 1 davčni eksekutor in 1 sluga, ki ga pa plačuje vrhniška občina.

— Pravilnik za javne zgradbe. Na temelju gradbenega zakona je ministerstvo za javna dela izdalo pravilnik, ki določa, kako daleč morajo biti gotova javna poslopja po mesih oddaljena od sta- novanjskih hiš in drugih poslopij. Cerkve in razne molitnice morajo biti od drugih poslopij oddaljene toliko, da je okrog njih dovolj prostora za zbiranje ljudstva. Bolnišnice ni dovoljeno graditi v gosto na- seljenih krajih mesta. Pravilnik določa, kako daleč mora biti pokopališče od poslopij, dalje, kje in kako se morajo graditi klavnice in poslopja konje- dercev, skladišče razstreliv in tovarne, ki širijo smrad. Ta poslopja morajo biti od stanovanjskih hiš oddaljena najmanj 200 m, tovarne za razstreliva pa najmanj 1000 m. Kaznilnice morajo biti odda- ljene od mesta najmanj 6 do 7 km ne glede na krajevne razmere. Živinska sejmišča morajo biti blizu klavnice, od stanovanjskih hiš pa morajo biti oddaljena najmanj 50 m. Skladišča za drva in pre- mog ne smejo biti zgrajena v gosto naseljenih de- lih mesta, od stanovanjskih hiš pa morajo biti oddaljena najmanj 50 m.

— Misijonski dan. Lepo so se postavili otroci Marijinega vrta v Metliki na misijonski praznik 6. januarja s prireditvijo misijonskega dne. Radi bi odkupili poganškega otroka in mu pomagali k Ma- riji in Jezusu — toda kje vzeti denar; pa so jo pogodili: dajmo ga zaslužiti. In res so ga služili in precej tudi zaslužili. Prav lepa je bila njihova prireditve, ki je s svojim pestrim programom in pi- sanimi oblikami in črtnimi obrazy kar dobro za- dovoljila številno občinstvo. Bilo je vsega: za jok in za smeh.

— Razpisana zdravniška služba. Banska upra- va dravske banovine razpisuje službo banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Zagorje ob Savi s sedežem v Zagorju ob Savi s plačo urad- niškega pripravnika in s polno povprečno letnih 4200 dinarjev. Prošilec morajo imeti pogoje za sprejem v državno službo ter dovršeno zdravniško pripravljeno službo (staž) in poleg tega vsaj šest mesecev porodniške prakse v bolnišnici. Prošnje je vložiti pri kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 20. januarja.

— Pri astmi in boleznih srca, boleči- nah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvor- bi golše je velike važnosti ureditev delo- vanja črev z uporabo naravne »Franz- Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slo- vesa so opazili pri jetičnih, da so s Franz- Josef« vodo izginila zaprtja, ki se poka- žejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. — »Franz- Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, dro- gerijah in specerijskih trgovinah.

— Pobegli kaznjene prijet. V svetu zlo- čincev in v njihovi usodi je skoraj vedno tako, da jih oblast ne zagradi zaradi njihovih naj- večjih grehov, temveč zaradi majhnih prestop- kov, nakar se šele izkaže, kako veliki grešniki so slučajno zašli v roke pravice. To pa je za- sluga kriminalne razvidnice, tega neizprosnega, skoraj mehaničnega in avtomatičnega aparata vsake boljše policije, ki ima točno zabeleženega vsakega znanega zločince in vse njegove zlo- čine, pa naj bo to tudi desetletja nazaj. Ropar, tat in vlomilec Valentin Kotnik, 29-letni možak, doma iz Laškega, s to razvidnico ni računal. Včeraj ga je prijel v Šiški stražnik, ko je pro- dajal sicer že obnošeno in obrnjeno, toda še vedno dobro suknjo za 50 Din. Na policiji se je Kotnik lagal, da mu je ime Valentin Skalič in da je suknja njegova poštna last. Skalič res ni v kriminalni razvidnici, toda primerjal- so možkarjeve prste odtise in tudi obraz se je zdel nadzornikom in detektivom kar znan. Hitro so dognali, da je mož prav za prav Va- lentin Kotnik, ki bi moral počakati še do po- mladja l. 1935, v kaznilnici v Stari Gradski, kamor ga je lani poslalo ljubljansko sodišče zaradi ropov in tatvin. Iz kaznilnice pa je Kotnik ušel in takoj pričel krasti v okolici domačega kraja. Napravil je večje vlcme v Hrastrniku in v Trbovljah. No, včeraj pa je bil prijet, ker je prodajal ničvedno suknjo. Odgo- varjati bo moral seveda zaradi pobege iz kaz- nilnice, zaradi napačnega imena in zaradi novih tatvin.

— Slomšek — naš duhovni vrtnar, delo E. Bojca, je gotovo knjiga, ki je dostojno proslavila letos Slomškov spomin. Nima pa je začasne ve- ljave, ampak bo ostala dragocen vir za poznavanje in razumevanje tega našega velikega narodnega vodnika — svetnika. Zato jo kar najtopleje pripo- ročamo vsem Slovencem tudi po Slomškovem ju- bilejnem letu. Dobiva se v vseh večjih knjigarnah v komisiji Nove založbe za malo ceno: 12 Din (broš.), 30 Din (vezana).

— Cimveč jezikov govori — temveč velja! Na tem mestu smo do sedaj objavili vse pripo- močke in učbenike, kateri so nam Slovencem pri učenju tujih jezikov, kakor nemščine, francoš- tine, srbohrvaščine, italijanščine na razpolago. Danes podamo še naslove knjig in pripomočkov za češki, ruski, angleški, latinski in grški jezik. — Učbenik češkega jezika priredi prof. J. Orožen, nevezan 40 Din, vezan 50 Din; Češko slovenski slovar sestavi dr. Fr. Bradač, vezan 70 Din; Učbenik ruskega je- zika priredi prof. Orožen, nevez. 50 Din, vezan 64 Din; Latinsko slovenski slovar, sestavi dr. Fr. Bradač, vezan 70 Din; Grško slovenski slovar, se- stavi s sodelovanjem dr. A. Breznika in dr. Fr. Jereta ravnatelj A. Dokler, vezan 80 Din. — Vsem onim pa, ki mnogo bero, pa priporočamo Slovar tujk, stane nevezan 40 Din, vezan 50 Din. Knjige je založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani.

— Srečno zadovoljno novo leto želi vsem prijateljem in znancem in vsem čitateljem Slo- vena v domovini Franc Zajec, delovodja pa- pirnice C. J. Lagoudakis & Co v Aleksandriji, Egipt.

— Boj za milijone dolarjev se vrši med Sata- nom in Iskarjotom. Čitaj! Zahtevaj ponudbo pri Cilovli tiskarni v Mariboru.

— Iše se 17. marca 1895 v Pregradi rojeni Josip Glojnarčič, oženjen, bančni uradnik, visoke rasti, podolgovatega obraza, črnih las in obrvi ter temnih oči. Nosi zelenkasto obleko in temno zim- sko suknjo. Pogreša se od 30. dec. 1932. Njegovo bivališče naj se proti nagradi 3000 Din naznani policijskim oblastem.

— Karitativna zveza. Priglasili sta se nam dve družini, ki sta pripravljene sprejeti dve deklici v popolno oskrbo. Prva družina želi deklico, ki je že dovršila osnovno šolo. Deklica bi bila jako dobro oskrbljena. Imeli bi jo kakor za domačo.

— Druga družina si želi deklico, staro 5—8 let, katero bi poštna, imovita kmetijska družina vzela za svojo, zato, ker imajo v družini same dečke. Družine, ki bi izročile svoje otroke, naj se pismeno prijavijo Karitativni pisarni v Ljubljani (Poljanska cesta 28, Marijanišče). V prvi vrsti se bodo vpo- števali zdravi, nepokvarjeni otroci z dežele. Seveda pa tudi mestni otroci niso izključeni. Vjudno pro- simo župne urade po škofiji, da opozore na ta razglas revne družine, ki bi morda bile priprav- ljene odzvati se temu pozivu.

— Cigavo je kolo? Neka natakarcica iz Kam- nika je izročila ljubljanski policiji kar čedno kolo, ki ji ga je pred kratkim zastavil za sto dinarjev znan ljubljanski potepuški tat Viktor Hočvar (že petnajstkrat predkaznovan). Viktor ji je potem pisal, naj kolo mirne duše proda za 200 Din. Natakarcici se je to sumljivo zdelo in je kolo izročila policiji. Kolo je prav gotovo ukradeno, samo policija še ne ve komu. Kolo ima številko 344.343 in je znamke »Buchrad-Dradze, na sprednjem kolesu ima posebno prož- nostno in varnostno pripravo.

— Času primerno. Vseled pomanjkanja go- tovine se je tvrdka A. & E. Skaberne, Ljubljana, odločila sprejemati v plačilo tudi hranilne knji- žice. Glej današnji oglas!

— »Franz Josef« grenčica povsem zanesljivo čistilo sredstvo čreves.

Celje

— Poročili so se v tukašnji opatijski cerkvi Reithmeier Alojzij, slikar v Gaberju in Forschner Gizela, služkinja na Sp. Hudinji; Krajnc Josip, po- sestnik in mizar v Rifengozdu, in Agrež Antonija, zasebnica v Celju; Bukovski Ivan, delavec, in Vasle Marija, zasebnica, oba z Loke pri Trbovljah. Bilo srečno!

— Umrli sta Reberšek Justina, 11 mesecev stara hčerka delavca v Gaberju in Seligo Bernard, 5 tednov star sinček tkalke na Lavi.

— Pomožna akcija naznanja vsem onim ga- lrgovcem iz mesta in okolice, ki posedujejo na- kaznice za živila od ajene strani za mesec decem- ber 1932, da se bodo vršila izplačila istih v dneh od 10 do 20 t. m. v uradu tukašnje borze dela, Razlagova ulica in sicer vsak dan od 15 do 17.

— Občaj zbor tukašnje podružnice čebelarste- kega društva se je vršil ob srednjem številu članstva v nedeljo popoldne v prostorih okoliške občine na Bregu. Na dnevnem redu je bilo poleg običajnih poročil posameznih odborikov tudi predavanje g. župnika Peternelja o plemenitih postajah. Pri vo- litvah je bil namesto dosedanjega predsednika g. poštnega kontrolorja v p. Josipa Kosja izvoljen g. Gabersček Jože, blagajnik občine Celje-okolica. Sprejemala se so tudi naročila za hranilni sladkor.

— Redni letni občni zbor Sadjarskega in vrt- narskega društva, podružnice v Celju, bo v nede- ljo dne 15. t. m. ob 9 popoldne v prostorih okoli- ške občine na Bregu.

— Tatvina kolesa. V soboto je bilo ob 6 zve- čer g. Gorenjaku na Kralja Petra cesti iz veže ukradeno kolo, znamke »Puche«, črno pleskano, vredno 800 Din. Policija je tatu že ugotovila in ga sedaj išče.

— Izgubila se je verižica. V nedeljo okrog 4 popoldne od Kralja Petra ceste do Miklavževega hriba ovrtna verižica iz korald, vredna okrog 1500 Din. Pošten najditelj naj jo odda na predstojništvu mestne policije.

— Dnevni smuštih tekem Smučarskega kluba Celje. Dne 2. februarja 1933 bo medklubska smu- ška tekma na progi Celjskega koča—Store, km. 13, odprto za vse člane, ki so verifikirani pri JZSS. Dne 5. februarja t. l. medklubska skakalna tekma z nove skakalnice v Liscach pri Celju. Pravico sta- rta imajo vsi verifikirani tekmovalci JZSS. Od 1 do 5. februarja štiridnevni smuštji tečaj za izvežbane smučarje pri Celjski koči. Od 1. do 5. februarja štiridnevni tečaj za začetnike pri pensionu Petri- ček v Liscach. Razpis glede tekem kakor tudi na- tančnejša navodila radi tečajev slede v kratkem. Glasom odloka g. ministra za promet je dovoljena polovična vožnja od 1. do 6. februarja v Celje za vse vlake v naši državi.

Ptuj

Vlom v vinsko klet. Dne 6. t. m. ponoči so vlomili trije vlomilci v vinsko klet posestnika Smi- goca pri Lovrencu v Slov. goricah. Ko so sosedje zaslišali ropot v kleti, so se oboroženi z gorjačami podali na kraj vlcma. Komaj pa so se približali kleti, so jih vlomilci opazili ter otvorili na nje ogenj iz samokresov. Vnela se je prava bitka med vlomilci in oblegovalci; končno pa se je posrečilo pobegniti vlomilcem v temno noč. Od oblegoval- cev k sreči nihče ni bil ranjen, dasi so krogla pa- dale kot na fronti. O dogodku so bili obveščeni orožniki v Jurinčih, ki so se podali na zasledo- vanje ter so enega vlomilca že ujeli.

Poskus samomora. Devetnaestletna Terezija Z. iz Ptuja hotela s svojim en mesec starim nezakon- skim otrokom skočiti v Dravo, kar pa je prepre- čil neki podčastnik, ki je slučajno prišel mimo v trenotku, ko se je hotela pogrti v deročo reko. Spravil je obupanko na varno ter jo izročil policiji.

Ob priliki rojstnega dne kraljice Marije se je vršila včeraj ob 9 slovesna služba božja z zahval- no pesmijo v ptujski farni cerkvi, katero je daro- val ml. g. prošt dr. Zagar. Prisostvovalo je mno- go občinstva, zastopane so bile civilne in vojaške oblasti ter razna društva in korporacije. Mesto je bilo v zastavah

Plavolasim čitateljicam! Opo- zarjamo, da je za blondinke novo spektaklno sredstvo za nego las, in sicer »Črna glavac« »extrablond« z dodatkom sredstva »Haar- glanz« in z očali proti peni. Potemnelim las- em vrne to sredstvo sčasoma zaželeno prvotno svetlo nijanso. »Extrablond« dobita povsod, kjer je v zalogi »Črna glavac« (sve- tla in temna). Pazite na zelenbeli omot!

Domžale

Prosvetno bilanco preteklega leta smo sli- šali na obnem zboru Katol. izobr. in podp. društva v Domžalah, ki je od vsega početka in kot kaže bo še dolgo ostalo društvo, ki v prosvetnem oziru pri nas največ stori. Drama- tični odsek je priredil 6 iger, katerih nekatere so bile igrane po dvakrat. Vse predstave so poleg gmotnega dosegle zelo lep moralen uspeh. Pri predstavah je sodeloval redno tudi pevski odsek, ki ima redne vaje 2krat tedensko. Pev- ske vaje vodi društveni predsednik g. Fr. Bern- nik. V kratkem času se je ta odsek krasno razvil. Dekliški odsek zbira pod svojim okri- ljem dekleta, katerih sodeluje aktivno v odseku blizu 30. V zadnjem času se je poživljal in reor- ganiziral tudi fantovski odsek, katerega red- nega delovanja smo precej pogrešali. Društvo je priredilo tudi Slomškovo proslavo in Mi- klavžev večer. Članov ima 294; gotovo pa je, da se bo njih število z dobro organizacijo fan- tovskega odseka precej pomnožilo.

Prvi letošnji sejem je bil precej številno obiskan, vendar pa prodaja ni šla posebno od rok. Največ je bilo goveje živine, ki pa ni imela posebne cene. Ljudje so prignali na sejem ži- vino, da dobe zanjo denar za najnujnejše po- trebe, vendar je večina morala z živino zopet domov, ker je bilo pač izredno mnogo proda- jalcev in prav malo resnih kupcev. Enako je bilo pa tudi pri drugih vrstah tržnega blaga.

Semič

Smrtna kosa. 4. januarja je umrla v Praprotu št. 2 gospa Katarina Klemenčič, mati g. p. Alfonza O. T. Zopet ena izmed slovenskih mamer: tiha, de- lavna, udano trpeča in pozablajoča nase. Tem več utehe je našla v svojem Bogu. O boleznih se tožila ni, da bi drugi ob njej ne trpeli. Zato nismo stili, da njeno življenje dogoreva, zato nas je iznenadilo, da je tako prerano odšla od svojih ljubčih otrok. Se poslednjikrat smo ji izrazili svoje spoštovanje. Vkljub slabemu vremenu se je zbrala dolga vrsta prijateljev in znancev, ki so jo spremlili do groba. Sprejeto je vodil g. prior V. Učak. Tudi na pokopa- lišču pri Sv. Duhu se je zbralo veliko ljudi. Tu sem ušel besede: Kako srečna je mati duhovnikov. Naša sodba je ista. Gospodu Alfonzu in domačim pa naše iskreno sožalje.

Božični »a. Tih pred Tremi kralji se je od Čr- nomlja nekam vrtinčilo in izgledalo je, da bo sever skazil otrokom veselje, ki so nestrno čakali na božičnico v Prosvetnem domu v Semiču. Pa je le nekaj snežnik zaplesalo v zraku in na Tri kralje popoldne je bilo kar nekam prijetno koračiti proti domu. Cel živčev je bil v dvoran; šolski otroci so jo skoro napihili. Dvignil se je zastor, otroci so strmeli. Pa je bilo tudi mnogo tega, kar je za otro- kovo domišljijo: angelčki, jezusiček, darila, božično drevesce, jaslice. Kako ljubko so igrali igrice: Ubogi Jezusiček. Kdo bi si mislil, da naši otroci kaj takega zmorejo! In potem je sledilo obdarovanje otrok. Prišli so na vrsto vsi. To je našelo kršča- nske ljubezni, ki ne pozna nobene meje, nobenega ozira. Hvaležni smo vsem tistim, ki so s toliko po- žrtvalnostjo priredili otrokom ta prijeten popo- dan, hvala vsem dobrim rokam, ki so z razume- vanjem in z darovi pripomogli, da je božičnica tako lepo uspeła. — Semičan.

Trbovlje

Nalezljive bolezni v preteklem letu je v trbo- veljski dolini obbolelo na davici 44 oseb, na griži 10, škrlatici 2 in ošpicah 5. To so bili slučaji, ki so bili oskrbovani v izolirnici, v domači oskrbi je bilo še več na ošpicah bolnih. Od obolelih so umrli radi davice 3 in na griži 1, ostali pa so vsi ozdraveli.

Novega podžupana dobimo v osebi Roša Fe- dinanda, gostilničarja iz Hrastrnika. Dosedanji po- župan Pavlin še ostane nadalje v odboru in bo zastopal župana v gospodarskih zadevah.

Sodnijski uradni dnevi. Okrajno sodišče v Laškem razglašja, da se bodo vršili v prvih treh mesecih 1933 v Trbovljah v občinski hiši — nek- danji Parashuhovi, sledeči uradni dnevi: 7. in 21. jan., 4. in 18. febr., 4. in 18. marca. Vsakokrat od pol 10 do 12 in od 13 do 16. — Uradni dnevi istega sodišča v Hrastrniku pa bodo v občinski piarni in sicer 14. jan., 11. febr. in 11. marca. Vsakokrat od pol 10 do 12 in od 13 do 16.

Mežiška dolina

Guštanj. Na praznik Treh kraljev se je vršil občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtinarskega društva. Iz poročila posnemamo, da je v tem letu število članstva močno padlo. Pač znak časa! Dre- vesca se takrat niso naročala od drugod, ker se je potreba krila iz drevesnice g. Bena Kotnika, pa tu- di šola Prevalje je imela teh dovolj na razpolago. Blagajnik poroča, da je bilo vsega prometa 1659.60 Din. Izdatkov 1498 Din, gotovine torej 161.60 Din. Nov odbor se je sestavil takole: Predsednik Kotnik Andrej, posestnik; podpredsednik Lečnik Ferdo, pos. sin; tajnik Simon Rudolf, šol. upravitelj; od- borniki: Rezar Peter, posestnik; Oslander, velepo- sestnik; Zaže Peter, pos. sin; Kotnik Zorko, šolski upravitelj. Pregledovalca računov: Petrač Ivan in Kotnik Beno, posestnika.

Kotlje. Tu se bo vršil zimski kmetijski tečaj. Prične se 15. jan. in konča 19. febr. 1933. Preda- vanja se vršijo ob nedeljah in četrtkih popoldne v prostorih tukašnje osnovne šole. Upamo, da bo dovolj obiskovalcev.

Iz raznih krajev

Sv. Lovrene na Pohorju. Na praznik sv. Treh kraljev je priredila naša drž. narodna šola božič- nico, ki je prav lepo uspeła. Z izdatnimi prispevki, ki so omogočili, da je bilo obdarovanih nad 230 otrok, so se prav posebno izkazali: kr. banska uprava v Ljubljani, g. okr. načelnik Milan Makar v Mariboru, Ciril Metodova družba in Jugoslov- ska Matica v Ljubljani, pa tudi nekatere maribor- ske tvrdke ter domači dobrotniki. Vsem navedenim najtoplejša zahvala! Pohvalno pa je omeniti tudi tuk. »Kmetsko bralno društvo«, ki je dalo na raz- polago prireditveni prostor in tudi prav aktivno sodelovalo pri šolski božičnici. — Solsko uprav. Remšnik. Tudi naša obmejna vas vzhičuje pod teže splošne gospodarske krize. Vendar je božična luč zasijala tudi v naše borne domove. Ma- la srečena so se razveselila božičnih darov, ki jim jih je delila tuk. osnovna šola, kateri je poleg pri- spevkov 1000 Din kr. šol. odbora in 250 Din okr. načelstva nakazala tudi Ciril Metodova družba v Ljubljani 1000 Din. Za to res plemenito delo ji bodi na tem izrečena v imenu malih obdarovancev javna zahvala.

Svinčeno vzdušje Rivijere...

Sonce toplo obseva italijansko in francosko Rivijero. Toda obalna mesta, koder so se v tem času še pred tremi leti zbirali kralji in knezi, grofje in diplomati, pustolovec in milijonarji in najemali številne razkošne vile in hotelske palače v Nizzi, Cannesu in Monte Carlu pa še dalje v idiličnih prostorčkih med Mentone in St. Raphaelom, tu je danes vse nemo in mrtvo. Nizza, nekdanje mesto milijonarjev, kakor se je ponosno imenovala, umira danes z vsemi svojimi trabanti od italijanske meje pa do Toulona.

Vožnja po francoskem delu Corniche, slovite avtomobilske ceste na Rivijeri, je pač žalostna, saj vodi skozi najlepša evropska kopališča, katera je danes strahovita kriza razdejala. Še ni dolgo tega, ko je vozilo iz Pariza dnevno 8 luksuznih vlakov le z vagoni prvega razreda v Cannes in Nizzo, kamor se je sleherno leto odpravljalo na stotine angleških bogatcev. Tem pa so se pridružili Američani, da bi svoje dopuste preživljali na žarkem soncu. Točno pred tremi leti je bilo tako... Toda danes vozi le še en luksuzni vlak v Nizzo, »train bleu«; in le z drugorazrednimi vozovi. Če se pokaže danes kak Anglež na ulici Nizze, se meščani z neko tožnostjo spominjajo časov, ki so bili...

Leta 1929. so bili hoteli v Nizzi s svojimi 500 posteljami od začetka do konca sezone do zadnjega kota zasedeni. Noben gost ni plačal dnevno manj kot 850 Din. Danes bi bili v istih hotelih zadovoljni, če bi imeli 30 gostov, ki bi plačali po 250 Din. Obisk Rivijere je nazadovol najmanj za 90 odstotkov. In še teh 90 odstotkov

ljudi pusti 80 odstotkov manj denarja v deželi kot prej.

Kriza, padec funta in izostanek Američanov so uničili Rivijero. Polovica vil, ki so pravljeno zle s podnožja Primorskih Alp na razgledno morsk gladino, strnijo danes votlo kot okostnjaki...

Nova kazino v Nizzi, katero so zgradili s 150 milijoni Din, je zaprta. Dne 15. oktobra bi jo morali odpreti, pa je niso. Ni ljudi. Težka depresija leži nad vso Rivijero. Preteklo leto so še enkrat poskušali domačini — seveda z ogromnimi stroški — privabiti z novimi olepšavami goste. Seveda je bilo zaman. V brezupni onemoglosti čakajo prebivalci, kaj se pride. Podružnice pariških modnih trgovin, trgovin draguljev in bank so zaprte.

Monte Carlo je nekaka izjema. To mesto še ni obupalo, marveč je zgradilo za 600 milijonov Din poletno palačo za posamezne klube; cel del mesta se je moral tem gradbam umakniti. Razen tega so otvorili 24. decembra palačo sportnega kluba, katero imenujejo najbolj »ekstravagantno sportno palačo na svetu. Stane 170 milijonov dinarjev.

Pa vse to ni doslej pomagalo. Eno posebnost pa je mesto Monte Carlo preteklo leto doživelo: Noben gost se ni radi izgube pri kartanju ubil. — Monte Carlo potem takem ne pozna več samomorov... Doba pustolovstva, požarušstva, vnebovpijočega krvosestva gre h kraju. Doba razkošnih zabavališč, ki so goltala milijone, doba neskončnega brezpravlja in razrednih razlik gre k svojemu zatonu. Prihaja doba novega rodu.

Zdravilni studenec proti sladkorni bolezni. V kleti posestva »Herrenhof«, v avstrijski pokrajini Eichgraben, se že od nekdaj nahaja studenec, čigar vodo so stanovalci uporabljali za pitno, ne da bi pri tem kako važnost polagali na njen svojevrsten okus. Sedaj pa je posestnik Adolf Bojko, ki je imel akutno sladkorno bolezen, mogel ugotoviti, da se njegovo stanje boljša in da sladkorna telesca v njegovi krvi ginevajo. Domači zdravnik je dognal, da to izvira od vode iz onega čudovitega studenca. Natančnejša preiskava je ugotovila, da gre tu v resnici za studenec grenke vode — prvi v Avstriji — ki po svojih učinkih povsem nadomešča insulin. Vodo že na nekaterih klinikah z uspehom uporabljajo. Slika: Posestnik Bojko pred studencem.

Radio-novice

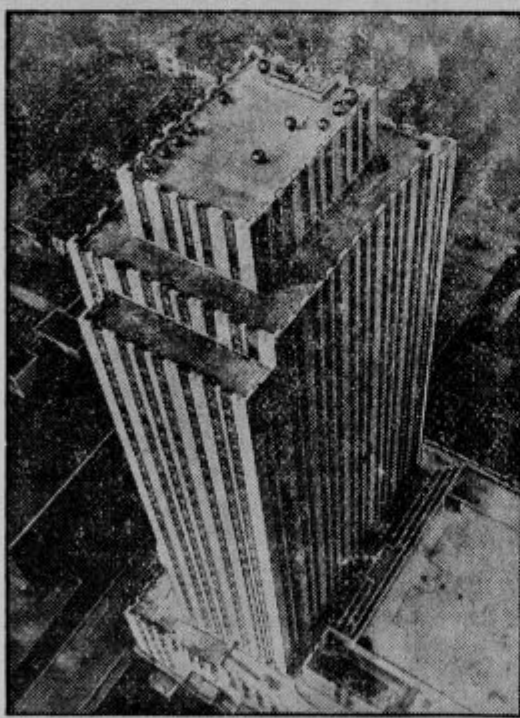
Mednarodna radio konferenca, ki je zborovala v Madridu, je pred božičem zaključila delovanje brez vsakega uspeha. 600 zastopnikov posameznih držav se je odpeljalo domov praznik rok. Med drugim ni prišlo niti do enotne ureditve valovne dolžine. A taka mednarodna lestvica je nujno potrebna, ker vlada sicer velikanska zmeda. Tako je na primer pred kratkim slovela Bukarešta kot ena izmed najmočnejših evropskih postaj. A zdaj jo ne more nihče več poslušati, ker je ojačila Nemčija postajo Lipsko do 120 kw. Obe postaji sta zdaj v zadregi. Bukarešta ne more znižati sedanje valovne dolžine, ker ji bo potem napoti angleška postaja Midland. Lipsko pa ne more nikamor, ker mu je napoti Toulouse. Ko je zadnjič razglasil Dunaj, da bo radi denarnih težkoč za nedoločen čas odložil napovedano otvoritev nove postaje s 120 kw, je to ogorčilo, a istočasno razveseljilo ljubitelje, ker bi sicer imeli še večje neprilike. Zato mnogo pričakuje radio-svet od mednarodnega kongresa, ki bo končno veljavno uredil te razmere. Kongres se bo sestal kmalu po novem letu.

Nova japonska radio-postaja I. O. A. K. je kaj kmalu vzbudila zanimanje vseh poslušalcev, a nenadno smo zvedeli, da so jo zaprli za nedoločen čas. Tega je kriv napovedovalec, ki je slučajno rekel besedico »šine« (v pomenu železnice). S tem je po japonskih nazorih razžalil cesarja, ker ima samo mikado pravico rabiti ta zaimek. Postaja zdaj molči, napovedovalec pa je romal v ječo.

Neki komunist je splezal o priliki zadnjih izgrediv v Zenevi ponoči na 60 m visok jambor radio postaje, pa tam razobesil rdečo zastavo. Ko je to prihodnji dan opazila policija, je dobil čuvaj povelje, sneti zastavo. Šel je na delo, a izkazalo se je, da je namazal komunist je-kleno ogrodje s tekočim milom. Čuvaj se torej ni mogel povzpeti po lestvi. Zastava je visela dva tedna, dokler se ni milo posušilo.

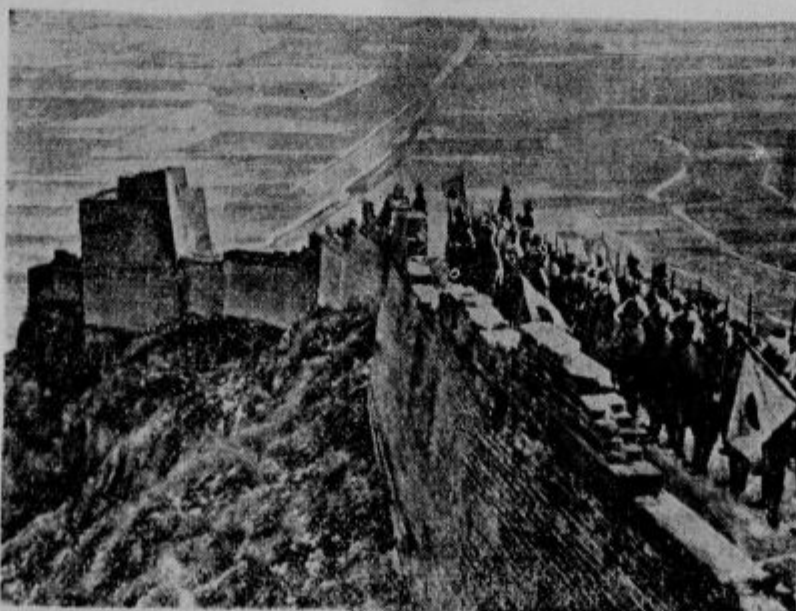
Vsi britski muzeji so opremljeni z gramofonskimi avtomati in zvočniki. Ko prihajajo obiskovalci, sproži sluga potrebne plošče, in gramofon pripoveduje o razstavljenih zbirkah.

Angleški kralj Jurij je vnet radio-ljubitelj. Vse angleške postaje oddajajo dnevno zvonjenje westminsterske ure. Kralj je odredil, da bi pregledal urar vsak teden enkrat po radio-napovedih vse njegove ure. A kralj ima 770 ur. Od teh jih visi 160 v londonski buckinghamski palači, 560 v Windsoru, kjer kralj stalno biva, 250 v škotskem letovišču Balmoralu. Najbolj točno gre drobna starinska ura v Windsorski zbirki. Izvira od Henrika VIII., ki jo je okrog leta 1540, podaril nesrečni Ani Boleynovi. Uprava kraljevskih palač je zdaj sklenila pogodbo s 24 urarji: radio jim je naklonil zaslužek.

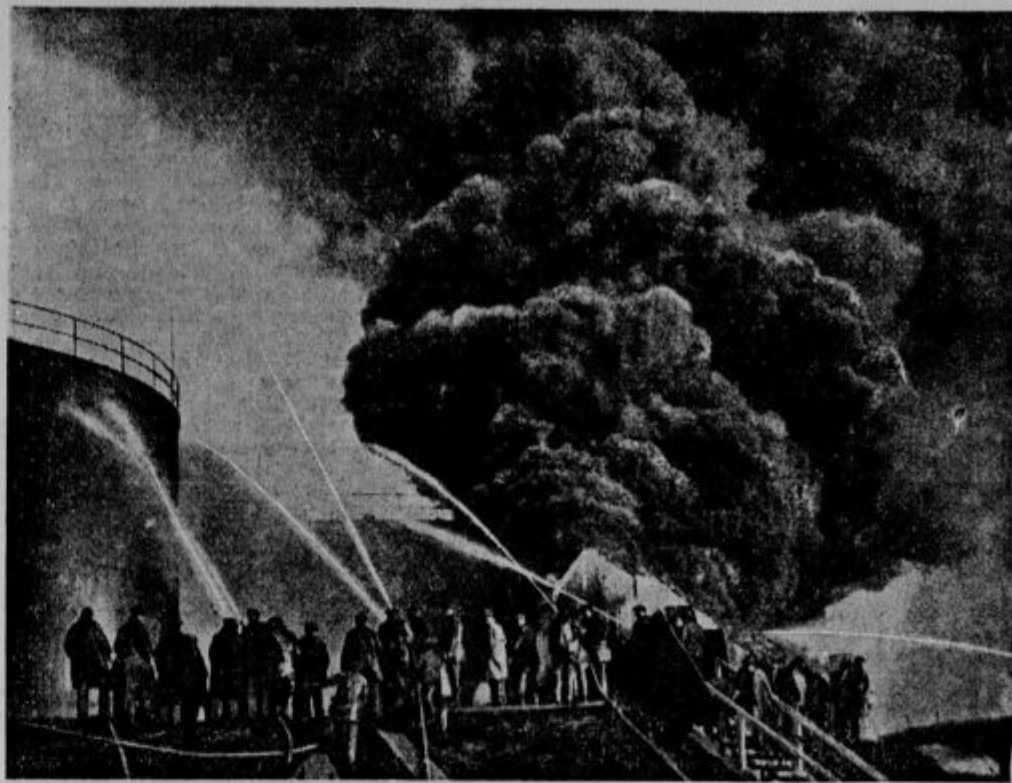

Pogled na Rockefellerjev Radio-City v New Yorku.

Dva oženjena med seboj: »Moja žena vam zna po cele ure govoriti o kakršnikoli temi.« Moja žena zna še delj časa — pa brez vsake teme...

Del Velikega zidu ob Shanhaikvanu. Mesto Shanhaikvan stoji, kakor znano, v osrednji točki novih bojev na Daljnem vzhodu. V ospredju slike: oddelek japonskih vojakov.

84.000 galonov bencina v plamenih. V pristanišču Ellesmere se je vnel tank s 84.000 galoni bencina. V strahotnem požaru je plamenel tank 20 ur. Gasilci so si z vso vneto prizadevali, da jim je končno uspelo ogenj omejiti.

Besede sodobnega škola

Nadškof mesta Birminghama je ob otvoritvi neke katoliške šole izgovoril sledeče besede: »Danes ne gre za to, ali je Anglija katoliška ali anglikanska, marveč za to, ali bo v bodoče krščanska ali paganska. Naš nasprotnik ni anglikanska cerkev, marveč sodobni socialni prevrat — komunizem. In naše edino orožje proti temu je socialen nauk katoliške cerkve. Potrebujemo torej duhovnike in učitelje, ki bodo ta nauk dobro poznali in ga učili naprej. Zatorej pa morajo biti globoko poučeni v vseh socialnih vprašanjih in potrebah sodobne družbe. Da si homo take duhovnike izobrazili, potrebujemo pomoči in sodelovanja laikov. Zgodovina Španije in Mehike je pokazala, da smo s tihim verskim poukom pri kraju. Danes potrebujemo dejavnosti katoliškega laičstva, če hočemo, da bo cerkev uspešno stala v borbi za pravice zatiranih. Šole morajo začeti z naukom o novi dobi, o poglobitvi katolištva in socialnega dela. Danes končno potrebujemo duhovnikov, ki bodo imeli boljše in širšo izobrazbo kakor duhovniki v preteklosti. Naši duhovniki morajo biti z življenjem tako povezani kakor z dogmo.«

Rešitelj posadke »Atlantique«. Kapitan Fick, vodja ladje »Ruhr«, je, kakor znano, rešil 86 mož s francoskega gorečega »Atlantiquea«.

Pogreb debeluha

Te dni so pokopali v Chicagi najdebelejšega moža Amerike, ki je tehtal 160 kg. Bil je to James O'Grady. Njegovo krsto (v katero so ga položili) so morali z žerjavom prenesti iz njegovega nadstropnega stanovanja v pritličje, kjer ga je 28 krepih rok z največjo težavo položilo na avtomobil.

Zlata roža

Kakor javljajo italijanski časopisi, bo ob priliki toletnega svetega leta poklonil papež zlato rožo italijanski kraljici. Leta 1925 jo je prejela španska kraljica, leta 1929. pa belgijska.

»Hindenburg«

Novi »Zeppelin«, ki ga mislijo Nemci v kratkem poslati v promet, bo menda dobil ime državnega predsednika Hindenburga. Seveda, če bo Hindenburg privolil.

Zavarovanje psov

Na Dunaju je Društvo za varstvo živali razposlalo na vse lastnike psov poziv, naj zavarujejo svoje ljubljence, da ne bodo v slučaju njihove nenadne smrti prepuščeni negotovi usodi. Samo neznatne vsote bodo mesečno plačevali, a pri tem bodo imeli prijetno zavest, da bodo njihov psi dobro preskrbljeni za starost. Rešeni bodo morebitnih grobih rok sorodnikov in še bolj konjačev! Tako piše poziv imenovanega društva.

In vendar: Koliko lepše živi danes marsikateri pes kot človek, ki ne ve danes, kaj bo jutri jedel. In vendar nihče ne piše poziva, naj se zganejo denarni ljudje in naj vsaj trohice od svojega belega kruha natrosijo brezposelnim!

»Atlantique« je bil ena najbolj razkošnih ladij sveta. To priča tudi kapela, ki jo je kajpada ogenj uničil.

Anekdota

Ko je ležal slavniti satirik Rabelais na smrtni postelji, so se zdravniki posvetovali v njegovi pristotnosti, kaj naj bi storili. Tedaj odpre Rabelais, ki je bil sam slovit zdravnik, še enkrat oči in spregovori:

»Gospodje, dovolite mi, da umrem naravne smrti...«

»Natakar, natakar! Tu v jajcu je vendar piščet!«

»Trenutek, gospod, takoj prinesem nož in vilice!«

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petlinjska vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlad fant
delaven in priden, v veliki stiski, prosi za kakršnokoli delo. — Naslov v upravi »Slovenca« 328. (a)

Službodob

Služkinjo
zdravo in močno, vajeno nekoliko kuhe in hišnih del, staro 22 do 26 let, sprejemem. Ponudbe pod »Poštena« 326 na upravo »Slovenca«.

Denar

Vložne knjižice
kupite ali prodaste najbolje pri Komanditni družbi M. Jankole. Ljubljana. Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52 (d)

Vložne knjižice
uglednih ljublj. denarnih zavodov do zneska 120 tisoč Din kupimo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 341.

Posojilo
proti vknjižbi od 25—30 tisoč Din iščem. Sprejemem tudi knjižico. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vknjižba« 329. (d)

Stanovanja

Stanovanje
solončno, visokopritlično, parketirana soba, kuhinja, predstoba, vrt, poleg cest. Zelenice, 300 Din mesečno. Kosovo polje, Ipavčeva pot 192, Zg. Šiška. (c)

Stanovanje
eno trisobno, drugo štirisobno se odda takoj. — Breg 20. (č)

Stanovanje
dvosobno, visokopritlično, parket, se odda mirni stranki za februar. Ogled popoldan. — Naslov pove uprava pod št. 322. (č)

Lepo stanovanje
parketirano, soba in kuhinja, takoj oddam. — Ob Ljubljani 25, Kodeljevo.

Trisobno stanovanje
oddam Burkelje, Povšetova ulica 35, Kodeljevo. (č)

Opremljeno sobo
s prostim vhom, snažno in svetlo, v središču mesta, se odda enemu ali dvema stalnima gospodoma ali gospodičnima. Naslov pove uprava »Slov.« pod »Soba«. (s)

Snažno sobico
oddam gospodični. Resljeva 26, I. nadst. (s)

Vnajem
Dvoriščni magazin za delavnico kovinskih izdelkov iščem. Cena ne pretirana. Ponudbe pod »Kovina« št. 87 na upravo »Slovenca«.

Ženitbe
Posestnik gostilne in trgovine želi znanja iz inteligentno, v tej stroki izurjeno gospo ali vdovo, staro 35 do 45 let, kršč. mislečo, s primernim premoženjem. Ponudbe pod »Dobra gospodinja« 315 na upravo »Slovenca«. — Tajnost jamčena. (ž)

Posrestva

Droben oglaš v »Slovenca«
posrestvo ti hitro prodaja, če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Lepa vila
enonadstropna, dvostanovanjska vila, lepo dvorišče, sobe s parketom, vodovod in kopalnico s ca 350 m² veliko parcelo, se prodaja na prometni ulici v bližini cerkve. Poizve se: Černetova ul. 32/I. (p)

Hiša
dvostanovanjska z velikim vrtom v najbližji okolici Ljubljane, ceno naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 112. (p)

Komfortna vila
v Ljubljani, najsolidnejši in najmodernejši izdelek, 9 sob, vse pritlikline, centralna kurjava, vrt z vrtom kopališčem itd. ugodno naprodaj. Plačilo polovico v gotovini, polovico s hranilnimi knjižicami. Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 246. (p)

Posestvo
6 orolov, hiša z gospod. poslopjem, tik Rog. Slatine, ob cesti, naprodaj. Ponudbe: Albert Gobec, Trbovlje II. (p)

Posestvo
srednje veliko, z vsemi pritliklinami in bremeni naprodaj v St. Jerneju. — Vse krito z opeko. Pojasnila daje lastnik. — Prednost imajo Amerikanci. Cena 20.000 Din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 256. (p)

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Glasba

Kitaro
malo rabljeno, za učenje, kupim. Ponudbe na upr. pod št. 115/6—325. (g)

Klavirji
Zaloga in izposojevalnica klavirjev prvovrstnih svetovnih tvrdk. — Prodaja najcenejša na najmanjše obroke. — Popravila in ugleševanja se izgotavljajo strokovnjaško in ceno. Warbinek - Ljubljana - Gregorčičeva 5. (g)

Zivali

Srnjak
krotak, 14 mesecev star, naprodaj. Več pove Val. Štangl, Selnica pri Mariboru.

Prodamo

Če avto svoj stari prodajaš
al' motorja bi znebil se rad. Brž kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inserat

Usnjeni izdelki
ročne torbice, kovčke, listnice denarnice, gamaše, nahrbtnike itd. priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. (l)

En vagon hmelovk
prodaja Ivan Fakin, Zamojsko, p. Hrvaški brod pri Krškem. (l)

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta. Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne
v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

Oddamo 5 sob

(tudi posamezno), primernih za pisarno, trgovsko obrt, lahko industrijo ali skladišče. Telefonski priključek. Pojasnila daje Stavbna družba Tyrševa št. 17, telefon 2046.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska št. 3030.

Dvoje sani
rabljene, a v dobrem stanju, poceni prodam. Ene luksuzne, v obliki kolesa — druge za domačo uporabo z novimi lojtrami. Ivan Vidic, posestnik, Ljubno, p. Podnart. (l)

Prvovrstni koruzni in činkvanti zdrob
ter koruzno moko kupite le pri Pavel Bertonec, valjni mlin, Domžale.

Kupimo

Vrče za mleko
transportne, dobro ohranjene, kupimo. Ponudbe na Mlekarno Dolenja vas Ribnica. (k)

Krompir
beli, izbran, kupujem na veliko. Ponudbe z uzbekom na Pribanič, Zagreb, Palmotičeva 47. (k)

Vsakovratno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wollova ulica št. 3

Obrt

ošenično moko
najboljih mlinov
udi najceneje veletrgovina žita in mlevskih izdelkov
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

DRVA IN PREMOG
pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Naročajte
»SLOVENCA«
najcenejši slovenski dnevnik

Oblastveno dovoljena razprodaja

vse vrste manufakturnega blaga izpod nabavne cene pri

Oblačilnici »Ilirija«
Mestni trg 17/I, Ljubljana

Stev. 19.960/3185 — 1932.

Razglas o licitaciji

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za izvršitev plinske in vodovodne napeljave v zgradbi poslopja za carinsko pošto in carinske urade na glavnem kolodvoru v Mariboru

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 26. jan. 1933 ob 11 dopoldne

v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobijo med uradnimi urami istotam, soba št. 3.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša:

1. za plinsko napeljavo Din 133.284.63
2. za vodovodno napeljavo „ 167.060.45

skupaj Din 300.345.08
Ponudbe je kolkovati po § 9 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. III. 1932, Službene novine br. 70, XXIX, z dne 26. III. 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglašene licitacije v »Službenih novinah« in na razglasni deski mestnega načelstva mariborskega.

Mestno načelstvo mariborsko, v Mariboru, dne 4. januarja 1933.

† V neizmerni žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm prezalostno vest, da je moja ljubljena soproga, zlata mama, stara mama, sestra, teta, gospa

Frančiška Peklaj
upokojenka tobačne tovarne

danes po dolgem in trudopolnem trpljenju, previdena s svetimi zakramenti, v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v torek ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti Glince, Tržaška cesta 19.

Glince pri Ljubljani, dne 8. januarja 1933.

ZALUJOČI SOPROG IN OTROCI

Josipina Bremšak
po dolgi, trpljenja polni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 52. letu njenega življenja.
K zadnjemu počitku jo spremimo v torek 10. januarja ob 4 popoldne iz mrtvašnice Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Šiški. Ljubljana, dne 9. januarja 1933.

Užaloščeni soprogi PETER in hčerka JOŽICA.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

A. & G. Skaberne Ljubljana

Uvoz in prodaja angleškega in češkega sukna, volnenega blaga in svile

Važno

V račun jemljemo (do preklica) tudi **hranilne knjižice** prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov!

A. & G. Skaberne - Ljubljana

Važno

P. C. Wren:
Lepi Mihael
»Seržant,« sem rekel, »obkolite trdnjavo z izvidniki! Vojaki naj napojijo živali v zelenici. Potem zakurite in kuharji naj kuhajo. Če bo kateri izvidnik kaj javil, se odpravijo takoj vsi v trdnjavo — sicer nihče ne sme prestopiti praga. Pred vrata postavite stražo. Midva si bova to zadevo ogledala, medtem ko nam kuhar pripravi kavo« — in dal sem dečku kosček čokolade in merico konjaka iz svoje steklenice, kajti oba sva ga zelo potrebovala.
Medtem, ko je seržant odšel, da bi izvršil moje ukaze, sem jaz ostal na strehi. Nimam nič proti Arabcem, zelo pa sovražim »duhove, strahove in vrage«, ki morijo ljudi in povzročajo, da zginejo. Poleg tega se nisem čutil popolnoma zdravega. Imel sem mrzlico, vso noč sem bil prejezdil in sam sem bil že zelo blizu vročinske omotice. Navzočnost mrtvih stražarjev, katerim sem govoril, tisti zagonetno umorjeni mož in pa to, da je trobentač skrivnostno zginil, me je nekoliko prevzelo.
Zrl sem v obraz umorjenega, ki ni kazal razveseljivega obličja. Besnost, bolečina in mržnja so se zrcalili v njegovih potezah. Selega nekaj ur je bil mrtev, sonce je žgalo na tisto streho in tam so letale muhe... muhe...
Ko sem opazoval legijonarja, ki je ležal blizu, sem opazil, da ga je moral nekdo skrbno in ljubeznivo položiti tja. Njegove oči so bile zatisnjene, glava mu je počivala na nabojnjaki in roke je imel na prsih sklenjene. Zakaj so z njim popolnoma drugače ravnali, kakor z drugimi?
Nato mi je obličja pogled na možu, kateremu je padla čepica z glave. Bil je zelo lep deček, ki me je prvi prepričal, da je vsa posadka mrtva. Vsi obrazi razen njegovega

vega so bili zasenčeni s čepicami... Ko sem pogledal na obe čepici na tleh, sem opazil nekaj posebnega: ena je bila prevrnjena in znotraj pretrgana. Podloga je morala biti pred kratkim razparana, usnjeni pas pa je bil obrnjen ven. Videti je bilo, ko da bi kdo s silo iztrgal nekaj iz čepice — nekaj, kar je bilo mogoče skrito pod podlogo!
Ne, to ni mogla napraviti krogla. Kajti mož ob strelni lini je bil zadet točno nad nosom, oni na tleh pa v prsa. Mož s strelom v glavi, ne iztrga podloge iz čepice, sem si mislil; kateremu obeh legijonarjev je pripadala čepica?
Ako bi se bilo vse odigralo povsem pravilno na tem groznem mestu, če bi bili pustili mrtvece ležati, kakor so padli, potem ne bi opazil raztrgane čepice. Tako pa je bilo to zame posebno važno. Bila je ena uganka več v tej kopici skrivnosti. Od te čepice z raztrgano podlogo so mi ušle oči k papirju, ki ga je mrtvi poveljnik krčevito držal v levi roki. Ne vem, zakaj sem v duhu združil ta dva predmeta v eno. Ko sem hotel izviti papir iz otrple pesti, sem se premislil, kajti hotel sem postopati povsem pravilno. Ničesar se nisem hotel dotakniti, dokler se ne bi povrnil moj seržant, ki naj bi mi bil priča.
Ne da bi se dotaknil lističa, sem s presenečenjem opazil, da je bilo na njem napisano nekaj v angleščini. Papir z angleškim besedilom v rokah mrtvega francoskega poveljnika v neki trdnjavi v osrčju Sahare! Ne, umorjenec prav gotovo ni bil Anglež. — Prav značilen Francoz-južnjak, kakor jih je na tisoče v Marseilleu, Nimesu, Avignonu in Tarasconu. Se manj pa je bil Anglež tisti legijonar, ki je slonel ob strelni lini, pač pa je tembolj sličil olivno rjavemu Italijanu ali Sicilijancu.
Toda vojak, ki je ležal na tleh, bi bil prav lahko Anglež, kakršnih je v častniških in dijaških krogih obilo. Predvarjal sem: list je bil napisan v angleščini, predmenoj je ležal tujski legijonar, ki je bil videti Anglež

in čigar čepica se je nahajala blizu moža, ki je držal v roki zmečkan papir, in razen tega je bila podloga nasilno iztrgana iz čepice. Ha! Tu je bilo nekaj, kar mi pripomore do razvozlanja zadeve. Predočil sem si prizor, ki se je tu najbrže odigral... Ali je umoril Anglež podčastnika medtem, ko je ta trgal iz podloge kako listino? Dozvedno ne, kajti bajonet je visel ob strani ubogega dečka, ako pa bi le on bil storilec, kako bi se bil potem sam spravil v takšen položaj? Najbolj zagonetno pa je bilo to, da je bil tam en bajonet več, kakor je bilo vojakov in pušk!...
Opustil sem misel, da bi bil Anglež morilec, nikakor pa nisem imel povoda, da bi dolžil katerega drugega legijonarja. Seržant je prišel, salutiral in javil, da je vse v redu. Potem si je ogledoval mrtlice in zašepetal: »Padli, ki niso smeli pasti... Toda kje za božjo voljo se nahaja naš trobentač Jean?«
»Povejte to vi meni, seržant, in napolnim vam čepico z zlatniki po dvajset frankov in pripnem vam veliki križec Častne legije!«
Seržant je zaklel, se nato prekrizal in dejal: »Glejte, da čim prej odidem odtod.«
»Ali ste seržant ali mlada gospodična?« sem ga vprašal in mu očital, kakor je ob takih prilikah navada, razne občutke, kakršne sem imel sam. In čimbolj sem ga očeval, tembolj sem postajal razjarjen in nepremišljen — da, ta zakleta puščava!...
»O, poznam to,« mi je segel v besedo Lawrence, »često bi koga pobil, ako bi le krožnik spustil na tla — tako razdražen in nepremišljen postane tudi najdobrodušnejši človek v tisti peklenski vročini in ob tako nenaravnem življenju...«
»No,« je nadaljeval de Beaujolais, »kmalu sem se zopet obvladal in se sramoval, kajti moj dobri seržant mi ni ničesar zameril.«